

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

Sociokulturní integrace mezinárodních migrantů v Číně

Aneta Písaříková

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Aneta Písaříková

Hospodářská politika a správa

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Sociokulturní integrace mezinárodních migrantů v Číně

Název anglicky

Sociocultural integration of international migrants in China

Cíle práce

Hlavním cílem práce je dát na základě vlastního výzkumu a sekundárních údajů v relevantní literatuře odpověď na hlavní výzkumnou otázku a podotázky:

Jak probíhá proces integrace (adaptace) mezinárodních migrantů v Číně?

Jak vnímají jednotliví mezinárodní migranti kulturní odlišnost?

Jaké existují bariéry v integračním procesu jednotlivého mezinárodního migranta?

Jaké jsou dopady pro jednotlivé mezinárodní migranty v důsledku migrace do Číny?

Jaké jsou hlavní příčiny kulturního šoku?

Metodika

Práce bude vycházet z výsledků terénního výzkumu a materiálů získaných v lokalitách Číny, a to především ve městě Chengdu. Důraz bude kladen na kvalitativní metody navazující na sekundární (hlavně statistické) údaje.

Doporučený rozsah práce

cca 50 stran

Klíčová slova

integrace, Čína, adaptace, migrace, kulturní rozdíly

Doporučené zdroje informací

- HELLE, Horst Jürgen. China: promise or threat? : a comparison of cultures. Boston: Brill, 2017. ISBN 978-90-04-29820-0.
- HUNTINGTON, Samuel P. Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu. V Praze: Rybka Publishers, 2001. ISBN 80-86182-49-5.
- KIM, Young Yun. Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross-Cultural Adaptation. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 2001. ISBN 9780803944886.
- LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. Destination China: Immigration to China in the Post-Reform Era. Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0.
- LI, Xuemei. International Students in China: Cross-Cultural Interaction, Integration, and Identity Construction. Journal of Language, Identity & Education, 2015, 14:4, 237-254. DOI: 10.1080/15348458.2015.1070573.
- SUN, Wanning a Yingjie GUO. Unequal China: the political economy and cultural politics of inequality. New York, NY: Routledge, 2013. ISBN 9780415629102.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 ZS – PEF (únor 2021)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Petr Kokaisl, Ph.D., prof.h.c.

Garantující pracoviště

Katedra psychologie

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2020

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 11. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Sociokulturní integrace mezinárodních migrantů v Číně“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. PhDr. Petru Kokaislovi, Ph.D., prof. h. c. za vedení mé práce a cenné rady, které mi poskytl během mého studia. Další poděkování náleží Ing. Mgr. Martinu Slabochovi, Ph.D., za jeho odbornou pomoc. Rovněž bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří si našli čas a zúčastnili se výzkumu. V neposlední řadě patří velké poděkování mé rodině i blízkým, u kterých jsem po celou dobu svého studia nacházela podporu.

Sociokulturní integrace mezinárodních migrantů v Číně

Abstrakt

Bakalářská práce se v obecné rovině zabývá integrací, kterou sleduje na konkrétním příkladu mezinárodních migrantů pobývajících v Číně. Hlavním zdrojem informací jsou data získaná během zúčastněného pozorování, které proběhlo v rámci ročního pobytu v Číně, a to konkrétně v časovém rozmezí od září roku 2018 do července roku 2019. Sběr dat byl proveden pomocí polostrukturovaného rozhovoru. Práce v první řadě vymezuje teoretická východiska spojená s danou problematikou a následně ukazuje vnitřní rozmanitost Číny, novou čínskou éru imigrace a vývoj imigrační politiky pro cizince. Tato práce se dále zaměřuje především na interakci jednotlivých migrantů s čínskou společností a na jejich schopnost integrace. Dochází ke kategorizaci hlavních bariér, které brání migrantům v úspěšné integraci, a jsou navíc stanoveny dopady působící na migranty v důsledku jejich migrace. Data získaná na základě polostrukturovaných rozhovorů odpovídají poznatkům dosažených ze zúčastněného pozorování.

Klíčová slova: adaptace, Čína, integrace, kulturní rozdíly, migrace

Sociocultural integration of international migrants in China

Abstract

The bachelor's thesis deals in general with the integration, which is followed on the specific example of international migrants residing in China. The main source of information are the data obtained during the participatory observation, which took place during the one-year stay in China, specifically in the period from September 2018 to July 2019. Data collection was performed by using a semi-structured interview. The thesis primarily defines the theoretical background associated with the given issue and then shows the internal diversity of China, the new Chinese era of immigration and the development of immigration policy for foreigners. This thesis also focuses mainly on the interaction of individual migrants with Chinese society and their ability to integrate. The main barriers that prevent migrants from successful integration are categorized, and the impacts on migrants as a result of their migration are also identified. The data obtained from semi-structured interviews correspond to the findings of the participant observation.

Keywords: adaptation, cultural differences, China, integration, migration

Obsah

1. Úvod a cíl práce.....	10
2. Literární rešerše.....	12
3. Metodologie	15
3.1. Adekvace metod	15
3.2. Průběh výzkumu	16
4. Teoretická část	19
4.1. Migrace	19
4.1.1. Pojmy související s migrací	20
4.1.2. Typologie migrace	20
4.2. Integrace migrantů	21
4.2.1. Dimenze integrace	23
4.2.2. Adaptace na cizí prostředí.....	24
4.2.3. Kulturní šok	25
4.3. Odlišnost kultur.....	26
5. Praktická část.....	28
5.1. Jednotnost a rozmanitost Číny	28
5.1.1. Rozmanitost jazyků v Číně.....	31
5.1.2. Individualismus a kolektivismus	32
5.2. Čínská nová éra imigrace.....	34
5.2.1. Vývoj imigrační politiky.....	37
5.2.2. Postoj Číny k mezinárodním migrantům	40
5.3. Průběh integrace migrantů v Číně	41
5.4. Vnímání kulturní odlišnosti	52
5.5. Bariéry během integračního procesu	59
5.6. Dopady v důsledku migrace	64
6. Diskuse výsledků	68
7. Závěr	70
8. Seznam literatury.....	71
9. Přílohy.....	75

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Majoritní čínské etnické skupiny	28
Obrázek 2 – Mapa čínských dialektů a jazyků menšin.....	31

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Údaje o respondentech.....	18
Tabulka 2 – Vnímání kulturních rozdílů.....	53
Tabulka 3 – Odlišnosti působící na jednotlivé migranty	54
Tabulka 4 – Bariéry působící na jednotlivé migranty.....	60

Seznam grafů

Graf 1 – Sčítání cizinců v Číně v roce 2010 v %.....	36
Graf 2 – Počet příchozích studentů podle kontinentu za rok 2018 v %.....	40

Seznam příloh

Příloha 1 – Etnické skupiny v Číně	75
--	----

1. Úvod a cíl práce

Migrace a následná integrace do nové společnosti je velmi aktuálním tématem, které se dotýká téměř celého světa. Migrace již několik staletí přeměňuje svět a utváří složení společnosti. Příchod do cizí země však představuje pro migranty mnoho výzev, se kterými se musejí po svém příchodu do nové společnosti vyrovnat. Sama integrace je totiž složitým procesem, jenž zasahuje nejen jedince, ale i společnost, do které se migrant rozhodl odejít. Člověk se musí adaptovat na nové prostředí, které s sebou nese spoustu odlišností, jako je například jiná strava, jazyk, jiné společenské hodnoty, kultura a klima.

Každý rok miliony lidí opouštějí svůj domov a zároveň překračují kulturní hranice za vidinou lepšího života. I když v minulosti tomu tak nebylo, dá se říct, že i Čína se stále více stává cílem migrantů z celého světa. Zdá se, že pro lidi je nyní atraktivní jít do země, která byla řadu let uzavřena vnějšimu světu. Většina migrantů však následně po příchodu do Číny čelí překážkám, které mohou znesnadnit integraci do nové společnosti.

Těžiště této práce spočívá právě v prozkoumání současného života migrantů v Číně a do jaké míry jsou migranti schopni se integrovat do nové společnosti. Cílem je zjistit jejich osobní pohled na život v Číně, jak se s novým prostředím vyrovnávají, jaká je jejich interakce s místními lidmi a jejich pocit sounáležitosti. Dále se tato práce zaměřuje na to, zda mají mezinárodní migranti povědomí o kulturních odlišnostech a jak se s takovými rozdíly vypořádávají. Dílčím cílem je odhalit, jaké jsou nejčastější bariéry při jejich procesu začleňování a jaký má migrace dopad na jejich osobnost. K zjištění cíle práce byly stanoveny následující výzkumné otázky:

- Jak probíhá proces integrace (adaptace) mezinárodních migrantů v Číně?
- Jak vnímají jednotliví mezinárodní migranti kulturní odlišnost?
- Jaké existují bariéry v integračním procesu jednotlivého mezinárodního migranta?
- Jaké jsou dopady pro jednotlivé mezinárodní migranty v důsledku migrace do Číny?
- Jaké jsou hlavní příčiny kulturního šoku?

Práce se dělí na několik hlavních částí a kapitol. Po tomto úvodním slovu, kde je zároveň specifikován cíl práce, bude dále čtenář seznámen v literární rešerši s dosavadním stavem bádání ke sledovanému problému. Následuje metodologie, která pojednává o hlavním přístupu a metodách sběru dat, pomocí kterých byly získány informace během výzkumu. V teoretické části budou vymezeny pojmy migrace a její typologie, integrace a adaptace, na což úzce navazuje kulturní šok a odlišnosti kultur.

Následující praktická část je věnována komparaci jednotnosti a rozmanitosti Číny, čímž dojde k vymezení odlišností uvnitř státu. K pochopení současné imigrační politiky je dále představena nová éra čínské imigrace. Nedílnou součástí jsou již výše zmíněné výzkumné otázky, jejichž účelem je prozkoumat život mezinárodních migrantů a přiblížit jejich zkušenosti během kritického období při adaptaci v nové společnosti. Praktická část staví zejména na výpovědích respondentů a sekundárních zdrojů. Výsledky jsou následně zhodnoceny v kapitole diskuse a závěr.

2. Literární rešerše

Procesem integrace neboli adaptací migrantů do jiné kultury se zabývá psycholog John W. Berry ve své práci *Acculturation and Adaptation in a New Society*, kde se přiklání k současným názorům, že i když migrace může být považována za rizikový faktor, tak i přesto se migranti ve většině případů mohou adaptovat a lze dokonce říct, že opravdu často jsou schopni úspěšného přechodu do nové společnosti. Podle Berryho však vše závisí na charakteristikách daného jednotlivce či skupiny během jejich migrace, neboť někteří se velmi dobře přizpůsobují, zatímco ostatní mají velké potíže. K procesu integrace podle autora dochází, když je zachována kulturní identita a pokud zároveň dojde k přechodu k dominantní společnosti. Jestliže je tato strategie přijata, dá se říct, že existuje řada odlišných etnických skupin, které vzájemně spolupracují v rámci většího sociálního systému. Psychologické, sociální a kulturní faktory, které ovlivňují proces integrace do nové kultury, jsou z autorova pohledu již dobře známé, což vede k možnosti podniknout určité kroky, díky nimž bude pravděpodobnější pozitivní adaptace.¹

Konkrétně procesem integrace v Číně se zabývá autor Shiao-Yun Chiang ve své výzkumné práci *Cultural Adaptation as a Sense-Making Experience: International Students in China*. Tato studie zkoumá, jak mezinárodní studenti vnímají čínskou sociokulturní strukturu a jak se s ní identifikují. Pozorování je provedeno na specifických prvcích čínské kultury a na základě zkušeností během jejich adaptace v Číně. Autorova studie ukazuje, že kulturní integrace mezinárodních studentů nemá přísně lineární vývoj, ale že je do značné míry subjektivně založená. Studie zobrazuje zejména negativní chápání studentů. Většina totiž nesouhlasí s čínským každodenním chováním. Záporně je vnímáno sociální chování v Číně, za které jsou považovány společenské rysy čínské kultury. Místo snahy zvyknout si na čínské chování žádají ve skutečnosti mezinárodní studenti Číňany, aby změnili oni své postupy. Podle autora by mělo být nezbytně nutné, aby čínské univerzity zvyšovaly kulturní povědomí a aplikovaly mezikulturní porozumění.²

---

¹ BERRY, J. W. Acculturation and Adaptation in a New Society. *International Migration* [online]. 1992, **30**, 69-85 [cit. 2020-12-28]. ISSN 00207985. Dostupné z: doi:10.1111/j.1468-2435.1992.tb00776.x.

² CHIANG, Shiao-Yun. Cultural Adaptation as a Sense-Making Experience: International Students in China. *Journal of International Migration and Integration* [online]. 2015, **16**(2), 397-413 [cit. 2020-12-09]. ISSN 1488-3473. Dostupné z: doi:10.1007/s12134-014-0346-4.

Xuemei Li se ve své výzkumné práci *International Students in China: Cross-Cultural Interaction, Integration, and Identity Construction* věnuje nejen integraci ale zejména tomu, jak jednotliví mezinárodní studenti vnímají kulturní odlišnosti v Číně. Autorova studie dokazuje, že i když je pochopení kulturní rozmanitosti pro integraci do jiné kultury zásadní, nezaručuje však vždy úspěšnou integraci. Všichni jeho respondenti sice prokázali povědomí o kulturních odlišnostech a rozmanitosti v Číně, ale způsob, jakým se s kulturními odlišnostmi a rozmanitostí vypořádali, se u každého lišil. Ti, kteří se rozhodnou integrovat s místní kulturou, si ale nakonec vytvoří pocit sounáležitosti a naopak.³

Profesor Czeslaw Zajac se věnuje ve své studii *Barriers to cultural and organizational integration in international holding groups – nature, scope and remedial measures* kulturním bariérám, které zabraňují úspěšnému integračnímu procesu do jiné kultury. Zajac mezi nejdůležitější překážky v důsledku kulturní rozmanitosti řadí zejména kulturní šok a kulturní nepřizpůsobení. Jelikož střet různých kultur ovlivňuje systémy kulturní identity a hodnot, tak autor navrhuje zmírnění překážek ve snaze kulturní transformace a respektování kulturních hodnot, zvyků a cílů země.⁴

Překážkám a výzvám, kterým čelí konkrétně mezinárodní studenti v Číně, se zabývají Hussain Mudassir a Shen Hong v jejich výzkumné studii *A Study on Academic Adaptation of International Students in China*. Jejich daná zjištění ve studii ukazují, že mezinárodní studenti v Číně jsou nejrozmanitější populací a začleňují se do akademického, sociálního a politického prostředí. Podle autorů mezinárodní studenti v Číně představují složitou společnost, a to kvůli sdílení svých zkušeností a svého společného života. Vznikají tak překážky ve vzájemném porozumění a socializaci mezinárodních studentů. Autoři shrnují výsledky své studie do tří základních kategorií, a to na akademické výzvy, sociokulturní výzvy a jazykové výzvy, které jsou dále propojeny do dalších podkategorií. Autoři navrhují před odesláním studentů do Číny vytvořit přípravný mechanismus, který by seznámil studenty s čínským jazykem,

---

³ LI, Xuemei. *International Students in China: Cross-Cultural Interaction, Integration, and Identity Construction*. *Journal of Language, Identity & Education* [online]. 2015, **14**(4), 237-254 [cit. 2020-12-13]. ISSN 1534-8458. Dostupné z: doi:10.1080/15348458.2015.1070573.

⁴ ZAJAC, C. *Barriers to Cultural and Organizational Integration in International Holding Groups - Nature, Scope and Remedial Measures*. *Journal of Intercultural Management* [online]. 2009, 1, 50-58 [cit. 2020-12-28]. Dostupné z: <https://www.semanticscholar.org/paper/Barriers-to-Cultural-and-Organizational-Integration-Zaj%20C4%85c/eba7615626d066ee00398a74771acaa888dff80e#paper-header>.

povědomím o čínském vzdělávacím systému a požadavcích na vzdělání a dále by sdílel informace o čínské kultuře, zdejších klimatu, jídle a podobně. Tato připravenost je podle autorů účinný způsob, jak snížit překážky v adaptaci daným mezinárodním studentům.⁵

O dopadech, které vznikají a zároveň působí na jednotlivé migranty v důsledku migrace, napsaly Jane Lasstter a Lynn Callister výzkumnou studii *The Impact of Migration on the Health of Voluntary Migrants in Western Societies A Review of the Literature*. Autorky dokládají v rámci prostudované literatury, že existují důkazy o dobrém i špatném zdravotním stavu migrantů. Za snad nejdůležitější pokládají, že jakýkoli účinek migrace, který může mít vliv na zdraví, v průběhu času mizí. Migrace by podle nich neměla být považována za jedinečnou událost, ale za rozšířený a často náročný proces se škodlivými dopady, ke kterým dochází roky po uskutečnění fyzického přemístění. I když se sice názory migrantů liší v kulturních a migračních zkušenostech, mělo by se podle autorek stavět na vzájemném respektu a porozumění. Toho lze dosáhnout prostřednictvím systémových opatření. Zvýšené povědomí by se mělo podle nich promítnout také do začlenění migračního stavu jako důležité součásti výzkumu rozdílů ve zdraví.⁶

Kulturní šok popisuje Jim Schnell ve své výzkumné práci *Understanding "Culture Shock" As a Bioscience Phenomenon within Intelligence Gathering* jako pojem, který je obecně spojený s frustracemi. Ke kulturnímu šoku dochází tehdy, když mají lidé potíže s fungováním v jiné kultuře nebo když jsou osoby vystaveny jednotlivcům z jiné kultury. Autor tím naznačuje, že druhá situace nevyžaduje, abychom se nacházeli zrovna v cizí zemi. Kulturní šok může nastat i v našem domovském městě či na pracovišti. Klíčem k úspěšnému zvládnutí kulturního šoku je podle Jima schopnost rozpoznat fáze kulturního šoku. Díky tomu lze lépe reagovat na to, na co narazíme.⁷

---

⁵ HUSSAIN, Mudassir a Hong SHEN. A Study on Academic Adaptation of International Students in China. *Higher Education Studies* [online]. 2019, 9(4) [cit. 2020-12-31]. ISSN 1925-475X. Dostupné z: doi:10.5539/hes.v9n4p80.

⁶ LASSETTER, Jane H. a Lynn C. CALLISTER. The Impact of Migration on the Health of Voluntary Migrants in Western Societies. *Journal of Transcultural Nursing* [online]. 2008, 20(1), 93-104 [cit. 2020-12-30]. ISSN 1043-6596. Dostupné z: doi:10.1177/1043659608325841.

⁷ SCHNELL, Jim. Understanding "Culture Shock" As a Bioscience Phenomenon within Intelligence Gathering. *Current Trends in Biomedical Engineering & Biosciences* [online]. 2018, 13(2) [cit. 2021-01-02]. ISSN 25721151. Dostupné z: doi:10.19080/CTBEB.2018.12.555857.

3. Metodologie

Na začátku této práce byly nejdříve stanoveny metody, podle kterých bude práce postupovat. Pro získání potřebných dat byly využity zejména kvalitativní metody výzkumu, přesněji zúčastněné pozorování a polostrukturovaný rozhovor. Zásadní oporou této práce jsou informace získané během terénního výzkumu v Číně a sekundární zdroje.

3.1. Adekvace metod

Kvalitativní výzkum je nenumerické šetření, jehož cílem je hlubší porozumění zkoumané skutečnosti či odкрыtí významu daného jevu.⁸ Badatel během kvalitativního výzkumu pohlíží na předmět zkoumání v jeho autentickém prostředí a zároveň vytváří jeho obraz. Dále se snaží dostat k jádru věci a porozumět danému předmětu. Výhodou kvalitativního přístupu je flexibilita v reakci na zjištěné údaje. Výpověď se stává jedinečnou, a navíc pomáhá porozumět zkoumanému problému v konkrétních situacích. Nevýhodou kvalitativního postupu je právě časová náročnost sběru a analýzy dat a následné zobecnění výsledku se může stát mnohdy problematické.⁹

Zúčastněné pozorování

I když je *zúčastněné pozorování* často kritizováno za svoji subjektivitu a nejednoznačnost, stále se jedná o nenahraditelnou kvalitativní metodu sběru dat. Jedině během dlouhodobého pobytu v terénu může výzkumník odhalit a plně pochopit vnitřní svět zkoumané komunity. Zúčastněné pozorování přináší informace, které výzkumník doma od stolu jen tak nezíská. Jedním ze stupňů, který může během zúčastněného pozorování nastat, je situace, kdy se pozorovatel stane členem zkoumané skupiny. Naopak při nezúčastněném pozorování výzkumník dění dané společnosti pouze pozoruje a zaznamenává, ale aktivně se do něj nezapojuje.¹⁰

---

⁸ MAJEROVÁ, Věra a Emerich MAJER. *Kvalitativní metody v sociologii venkova a zemědělství*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2005. ISBN 80-213-0507-X, s. 15.

⁹ Tamtéž, s. 40-41.

¹⁰ FRITZOVÁ, Marie. Zúčastněné pozorování a rozhovor v terénní praxi. *AntropoWebzin* [online]. 2016, č. 3-4. [cit. 2021-02-16]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/234>.

Polostrukturovaný rozhovor

Rozhovor je jedním z hlavních nástrojů při sběru dat při zúčastněném pozorování. Rozhovor je pak nejčastěji dělen na nestrukturovaný, polostrukturovaný a strukturovaný.¹¹ Konkrétně při *polostrukturovaném rozhovoru* má tazatel připraveno několik základních otázek, které během rozhovoru mohou být rozšířeny o doplňující otázky nebo mohou být naopak vynechány. Výhodou tohoto typu rozhovoru je, že získáme detailnější informace a můžeme se tak dostat více do hloubky daného problému.¹²

3.2. Průběh výzkumu

Jedná se o výzkum případové studie, který byl analyzován v souvislosti s multikulturním kontextem. Práce se v první řadě opírá o data získaná na základě zúčastněného pozorování, které proběhlo během ročního pobytu v Číně, a to konkrétně v časovém rozmezí od září roku 2018 do července roku 2019.

Soubor dotazovaných je dán problematikou této práce, čili byli osloveni migranti, kteří přišli z různých koutů světa do Číny a mají tak zkušenosti s procesem začleňování do nové společnosti. Tato kvalitativní studie zahrnuje konkrétně 13 mezinárodních migrantů, se kterými došlo k seznámení během ročního pobytu v Číně, a to ve městě Chengdu. Pro získání širšího náhledu na problém integrace mezinárodních migrantů v Číně byly záměrně voleny rozdílné národnosti. Aby došlo k lepšímu dosahu zkoumaného problému, tak byli osloveni migranti jak studující, tak i pracující. Potencionálních respondentů bylo osloveno více. Někteří to však odmítli, či neprojevíli žádný zájem o participaci na této práci.

Oblast výzkumného šetření byla dána výměnným programem mezi univerzitami, a to mezi Českou zemědělskou univerzitou a University of Electronic Science and Technology of China. Hlavním okruhem pozorování bylo tedy město Chengdu. Během ročního pobytu však došlo k poznání i dalších částí Číny, ze kterých tato práce také

---

¹¹ FRITZOVÁ, Marie. Zúčastněné pozorování a rozhovor v terénní praxi. *AntropoWebzin* [online]. 2016, č. 3-4. [cit. 2021-02-16]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/234>.

¹² REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6. s. 110-113.

myšlenkově vychází. Někteří migranti, kteří v této práci vystupují, se přestěhovali do větších měst, jako je Šanghaj či Peking. Kontakt s nimi byl však navázán v Chengdu.

Pomocí metody zúčastněného pozorování bylo zjišťováno, jak probíhá každodenní život mezinárodních migrantů, kteří pocházeli z různých koutů světa. Dále předmětem sledování byla jejich interakce s novou společností a jejich následné vyrovnávání s odlišnou kulturou. K získání podrobných dat o průběhu integrace migrantů byl využit polostrukturovaný rozhovor, který byl shledán jako nejlepší možnou technikou. Otázky byly vytvořeny s určitým časovým odstupem, a to až na základě pozorování. Některé rozhovory probíhaly již v Číně, a to v roce 2019. Naopak některé až pomocí čínské aplikace Wechat, a to v roce 2020. Tyto rozhovory probíhaly v rámci hovoru. Rozhovory byly na základě souhlasů respondentů nahrávány a poté přepsány. Kromě českých respondentů byly všechny ostatní rozhovory vedeny v anglickém jazyce a poté přeloženy do českého jazyka. Na některé otázky respondenti odpovídali velmi stručně, takže během rozhovoru nechyběly ani doplňující otázky. Byl vytvořen prostor i pro informátory, kteří se tak mohli vyjádřit mimo stanovené otázky. Všichni respondenti byli seznámeni se záměrem výzkumu a byli navíc informováni o možnosti anonymizace.

Údaje o respondentech

Následující tabulka č. 1 obsahuje základní informace o respondentech, jejichž výpovědi byly v rámci této práce použity. Respondenty lze rozdělit do skupin podle společných geografických oblastí, a to na respondenty z Evropy, jižní Asie, Latinské Ameriky a Afriky. Soubor dotazovaných tvoří 10 mužů a 3 ženy. Z hlediska důvodu migrace soubor dotázaných respondentů obsahuje 8 migrantů, kteří šli do Číny za studiem, a 5 migrantů, kteří odešli do Číny za prací. Pro zachování částečné anonymity byla se svolením respondentů použita pouze křestní jména a zároveň jsou označovány podle pořadí čili značení R1¹³ až R13. Blíže k respondentům viz Tabulka č. 1.

---

¹³ Zkratka písmene R znamená respondent a uvedené číslo za R značí pořadové umístění respondenta. Toto pořadové členění bude využito v některých částí práce.

Poř. číslo	Jméno	Pohlaví	Věk	Země původu	Geografická oblast
R1	Adam	muž	35	Česká republika	Evropa
R2	Alexander	muž	32	Finsko	
R3	Debi	žena	29	Francie	
R4	Laurent	muž	34	Francie	
R5	Veronika	žena	22	Česká republika	
R6	Bilawel	muž	-	Pákistán	jižní Asie
R7	Moin	muž	25	Bangladéš	
R8	Hemal	muž	24	Indie	
R9	Mayank	muž	28	Indie	
R10	Nilesh	muž	26	Indie	
R11	Lesslie	žena	33	Chile	Latinská Amerika
R12	Edwin	muž	-	Ghana	Afrika
R13	Opanfo	muž	-	Ghana	

Tabulka 1 – Údaje o respondentech¹⁴

---

¹⁴ Vlastní zpracování.

4. Teoretická část

4.1. Migrace

Proces migrace již v současné době není považován ve světě za nový fenomén, neboť stěhování jednotlivců, skupin či celých národů je proces, se kterým se potýkaly již starověké civilizace. Už totiž odnepaměti migrace byla jedna ze společenských strategií, která sloužila k získávání zdrojů obživy, vyrovnávání se s nepříznivými vlivy a řešení společenských konfliktů. Ukázkou období, které je vyznačováno přesunem obrovského množství lidí, tak může být právě putování lovců mamutů, rozmach římského impéria, století stěhování národů, cesty Evropanů za vidinou lepšího života do Ameriky, zámořské plavby či křížové výpravy.¹⁵

Termín *migrace* označuje proces stěhování či samotný jev přestěhování. Obvykle je za proces přestěhování považována změna trvalého či běžného místa pobytu, na což následně navazuje vybudování nového života na jiném místě. To znamená, že se o migraci nejedná, pokud jde o přestěhování do sousední ulice či kočování nomádů a ani pravidelné střídání míst pobytu. Vymezení pojmu migrace ve vztahu k zemím se však může v každé zemi lišit.¹⁶

Franc uvádí, že migrace je definována jako „*proces prostorového přemístování osob přes hranice, který je spojen se změnou místa bydliště, a to na dobu kratší či delší, případně natrvalo*“. Na migraci zároveň pohlíží jako na historicky se vyvíjecí úkaz, který je starý jako lidstvo samo. Migrace, které jsou chápány jako sociální procesy, jsou podle France odpovědí na komplexní ekonomické, ekologické, sociální a kulturní podmínky existence člověka. Současné rozmístění lidí na světě je bráno jako velmi úspěšný výsledek migrace, pokud uvažujeme všechna místa, která byla postupně osídlena lidmi.¹⁷

---

¹⁵ PORSCHE, Světlana. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. ISBN 978-80-7394-751-4, s. 5.

¹⁶ KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2005. ISBN 80-245-0859-1, str. 89.

¹⁷ FRANC, Aleš. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci* [online]. Metodický portál RVP, 2010. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/g/9445/SOUDOBE-POZNATKY-A-TEORETICKE-PRISTUPY-K-MIGRACI.html/>.

Novodobá migrace je typická zejména tím, že se schopnost pohybu z místa na místo dostala do podvědomí širšímu okruhu lidí ve všech částech světa, a to díky vývoji infrastruktury i komunikačních technologií a mnohem snazšímu přístupu k informacím.¹⁸ Nejenom že se migrace stala jednou z hlavních politických témat. Všeobecně však došlo k výraznému rozšíření důvodů migrace. Navíc lze dokonce říct, že je v pohybu daleko více žen, které tvoří necelou polovinu všech migrantů podle šetření OSN.¹⁹

4.1.1. Pojmy související s migrací

Termíny *cizinec* a *migrant* jsou jedny z mnoha pojmů souvisejících s mezinárodní migrací lidí, které se během krátké doby dostaly téměř ke každému. Některá vysvětlení daných pojmů se však mohou v jednotlivých zemích lišit. Všeobecně termín *cizinec* označuje osobu, která má jinou státní příslušnost než stát, ve kterém pobývá. Konkrétně v Číně se pojem *cizinec* používá pro označení člověka, který nemá čínskou státní příslušnost v souladu se Zákonem o státní příslušnosti Čínské lidové republiky. Osoby bez státní příslušnosti jsou také obvykle považované za *cizince*.²⁰

Pojem *migrant* nemá zavedenou jednotnou právní definici. Nejčastěji se ale používá doporučená definice podle OSN, která vymezuje migranta jako člověka, který překročí mezinárodně uznávané hranice a zůstává v jiné zemi déle než jeden rok. Z pohledu země, ze které daný člověk odešel, je označován termínem *emigrant*. Z hlediska země, do které daný člověk přišel, je nazýván *imigrantem*.²¹

4.1.2. Typologie migrace

Typologie je nezbytná pro porozumění tomu, co je naším předmětem studia. Migrace může být rozčleněna dle několika základních kritérií. Přestože řada autorů pracuje se svojí

---

¹⁸ PORSCHE, Světlana. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. ISBN 978-80-7394-751-4, s. 6.

¹⁹ FRANC, Aleš. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci* [online]. Metodický portál RVP, 2010. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/g/9445/SOUDOBE-POZNATKY-A-TEORETICKE-PRISTUPY-K-MIGRACI.html/>.

²⁰ CHINA NATIONAL PEOPLE'S CONGRESS. *Zhonghua renmin gongheguo guoji fa* [Zákon o státní příslušnosti Čínské lidové republiky] [online]. The National People's Congress of the People's Republic of China, 1980. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: http://www.npc.gov.cn/wxzl/gongbao/2000-12/11/content_5004393.htm?fbclid=IwAR2BYvFUZn95k2vemeFPuZ_F1T_OW6V8JmfbXV3HStI5iV550GoqLC39Eic.

²¹ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Bohouš a Dáša: Tváří v tvář migraci*. Ilustroval Karel JERIE. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-75-0, s. 8.

vlastní typologií, Henig ve své studii generalizuje migraci dle kritéria lokalizace, příčiny a časovosti.²²

Kritérium lokalizace

Z hlediska toho, že je migrace chápána jako změna trvalého pobytu, lze migraci rozdělit podle kritéria lokalizace na vnitřní a mezinárodní migraci. *Vnitřní (interní) migrace* probíhá uvnitř daného státu a lze ji dále členit na lokální a regionální migraci. Interní migrace je konkrétně vymezena jako změna trvalého pobytu za hranice určité administrativní jednotky, zpravidla obce. K *mezinárodní migraci* dochází mezi státy a je definována jako změna obvyklého pobytu za hranice státu, z časového hlediska se jedná alespoň o jeden rok. Dále ji můžeme členit na kontinentální a mezikontinentální migraci.²³

Kritérium příčiny

Podle kritéria příčiny lze rozdělit migraci na dobrovolnou a nucenou. *Dobrovolná migrace* se týká především osob, které odešly ze své rodné země na základě svého vlastního rozhodnutí. Naopak o *nucené migraci* lze hovořit tehdy, pokud jsou osoby vyhnány nebo dokonce donucené opustit svou rodnou zemi.²⁴

Kritérium časovosti

Migrace je podle některých autorů členěná i podle kritéria časovosti. Neshodují se však v jednotné definici. Ministerstvo vnitra České republiky migraci rozděluje dle času na *krátkodobou, dlouhodobou, trvalou i opakovanou (cirkulární)*.²⁵

4.2. Integrace migrantů

Migrace úzce souvisí s procesem *integrace*, jenž je obecně definován jako proces postupného začleňování migrantů do společnosti domácího obyvatelstva, na němž se účastní jak migranti, tak občané přijímající země. Jde navíc o komplexní jev, jenž je

---

²² HENIG, David. Migrace. *AntropoWebzin* [online]. 2007, č. 2-3, s. 35-41. [cit. 2021-02-15]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/migrace>.

²³ BAŠTECKÁ, Bohumila. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 9788024741956, s. 220.

²⁴ PALÁT, Milan. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN: 978-80-7418-228-0.

²⁵ *Slovníček pojmů* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>.

přirozeným důsledkem migrace a má své politické, právní, ekonomické, sociální, kulturní, psychologické a náboženské aspekty.²⁶

Proces integrace definují Ellis a Almhrena, jako „proces, při kterém se imigranti a jejich potomci přizpůsobují svému okolí v mnoha kulturních, sociálních a ekonomických a politických dimenzích, a způsob, jakým hostitelská společnost přistupuje nebo se mění v reakci na imigranty.“²⁷ Naopak Gordon vymezil integraci jako multidimenzionální proces, kde dochází k vzájemnému funkčnímu provázání jednotlivých dimenzí. Hlavní roli v jeho pojetí hraje zejména strukturální asimilace, která spočívá v navázání neformálních sociálních kontaktů mezi přistěhovalci a většinovou společností.²⁸

Integrací se rozumí vzájemný vztah mezi státem a migrantem. Je to tedy oboustranný proces, který se opírá o vzájemná práva a odpovídající povinnosti přistěhovalců i hostitelské společnosti. Aby se migranti cítili jako součást dané společnosti, je nutné jim poskytnou spravedlivé zacházení a správné prostředky k plnohodnotnému životu ve společnosti, do které se rozhodli odejít. Dané země by měly umožnit migrantům vést nezávislý život, pokud jde o bydlení, zaměstnání, vzdělání apod. Tento přístup klade důraz tedy nejenom na sociálně ekonomická témata, ale i na sociálně kulturní sféru, osobní dimenzi integrace, frekvenci a intenzitu sociální interakce.²⁹

Předpokladem rozvinutí kladného potenciálu migrace je úspěšnost integračního procesu. V tomto případě se úspěšností rozumí proces sbližování obou stran. Ideální situace by byla, pokud by se migrace stala přínosnou pro samotného migranta, zemi jeho původu i hostitelskou společnost.³⁰

---

²⁶ BAŠTECKÁ, Bohumila. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 9788024741956, s. 220.

²⁷ ELLIS, Mark a Gunnar ALMGREN. Local Contexts of Immigrant and Second-Generation Integration in the United States. *Journal of Ethnic and Migration Studies* [online]. 2009, **35**(7), 1059-1076 [cit. 2021-02-18]. ISSN 1369-183X. Dostupné z: doi:10.1080/13691830903006119. (vlastní překlad)

²⁸ GORDON, M. Assimilation in American Life. In: BERNARD, Josef a Renáta MIKEŠOVÁ. The Socio-cultural Integration of Immigrants: In Between Temporary Migration and Permanent Settlement. *Czech Sociological Review* [online]. 2014, **50**(4), 521-546 [cit. 2021-02-16]. ISSN 00380288. Dostupné z: doi:10.13060/00380288.2014.50.4.107.

²⁹ NIESSEN, Jan a Yongmi SCHIBEL. *Příručka o integraci: pro tvůrce politik a odborníky z praxe*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2005. ISBN 80-86878-24-4, s. 5-10.

³⁰ RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, Robert TRBOLA a Ondřej HOFÍREK. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-077-3, s. 14.

4.2.1. Dimenze integrace

Integrace sama o sobě je složitým procesem. Vznikly dvě koncepce, jenž se nazývají systémová integrace a sociální integrace. *Systémová integrace* je efektem anonymního fungování institucí, organizací a mechanismů, jako je například stát či právní systém. Naopak *sociální integrace* se zabývá zejména začleněním jednotlivců do systému, vytvářením vztahů mezi jednotlivci a jejich postoji ke společnosti. Je založena na vědomé interakci mezi sebou.³¹

Integrace se skládá z několika dimenzí a zároveň je ovlivňována vzájemným působením různých vlivů. Základní dimenze integrace navrhuje a pojmenovává Esser jako:

- *Akultura* („aculturation“) je ten proces, podle kterého daný jedinec získává znalosti, kulturní standardy a kompetence potřebné k úspěšné interakci se společností.
- *Umístění* („placement“) znamená získání pozice ve společnosti, a to ve vzdělávacích nebo ekonomických systémech, v zaměstnání nebo jako občan. Nedílnou součástí umístění je také získání práv spojených s konkrétními pozicemi a příležitostmi vybudovat sociální vztahy a získat kulturní, sociální a ekonomický kapitál.
- *Interakce* („interaction“) je utváření vztahů jednotlivci, kteří sdílejí vzájemnou orientaci. To zahrnuje přátelství, milostné vztahy a manželství nebo obecněji členství v určitých sociálních skupinách.
- *Identifikace* („identification“) odkazuje na identifikaci jedince se sociálním systémem, což znamená, že tato osoba vidí sebe jako součást celku. Identifikace dosahuje jak kognitivních, tak emocionálních aspektů.³²

---

³¹ HECKMANN, Friedrich a Wolfgang BOSSWICK. *Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities* [online]. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2006, [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/297802930_Integration_of_Migrants_Contribution_of_Local_and_Regional_Authorities.

³² ESSER, Hartmut. *Soziologie: Spezielle Grundlagen*. In: HECKMANN, Friedrich a Wolfgang BOSSWICK. *Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities* [online]. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 2006, [cit. 2021-02-16]. Dostupné z:

4.2.2. Adaptace na cizí prostředí

Adaptace na nové prostředí je závislá nejenom na osobnosti každého migranta, ale i na společnosti, do které právě přichází, a zároveň na míře sociokulturní odlišnosti obou území. Člověk se musí adaptovat na nové prostředí, kde je vystaven jiným zvyklostem, vzorcům chování či pravidlům dané společnosti. Konkrétně se může jednat o jinou stravu, jazyk, kulturu či klima. Migranti se tak dostávají do postavení, kdy se musejí vyrovnat s pozicí člena minority.³³

Nejde pouze o fyzický přesun, adaptace na nové prostředí je velmi náročná zejména psychicky. Během migrace má člověk různé potřeby a pokud nejsou naplněny, tak může docházet k frustraci a k dalším negativním pocitům. Obzvláště těžký proces adaptace neboli vzájemné přizpůsobení nastává v případě příchodu do ekonomicky či kulturně velmi rozdílných zemí nebo pokud se jedná o migraci z venkovského prostředí do městského.³⁴

Každý migrant na základě svých osobních schopností a predispozic volí nějakou strategii adaptace. Profesor John W. Berry podle povahy kontaktu migrantů s majoritou a s vlastní komunitou definoval čtyři základní podoby strategie adaptace migrantů na nové prostředí. Jde o následující:³⁵

- O *asimilaci* se jedná tehdy, pokud je migrant v kontaktu více s majoritou nežli se svými lidmi ze země původu. Po nějaké době začne ztrácet své kulturní hodnoty a postupně splyne s prostředím přijímací společnosti.
- *Integrace* je podrobně popsána již výše (kapitola 4.2. Integrace). Migrant je v přímém kontaktu s majoritou, ale zároveň i s lidmi ze země původu. Přijímá společenské hodnoty hostitelské společnosti a učí se jejich jazyk. Zároveň si udržuje svou kulturu a tradice. Migrant je tak nositelem dvou kultur.

---

https://www.researchgate.net/publication/297802930_Integration_of_Migrants_Contribution_of_Local_and_Regional_Authorities.

³³ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Bohouš a Dáša: Tváří v tvář migraci*. Ilustroval Karel JERIE. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-75-0, s. 75.

³⁴ Tamtéž, s. 75-76.

³⁵ BERRY, J. W. Acculturation and Adaptation in a New Society. *International Migration* [online]. 1992, **30**, 69-85 [cit. 2021-02-15]. ISSN 00207985. Dostupné z: doi:10.1111/j.1468-2435.1992.tb00776.x.

- *Separace* je charakteristická tím, že migrant je v kontaktu převážně s lidmi ze země původu, zatímco s majoritou minimálně či pouze z funkčního východiska.
- Za *marginalizaci* je považován postoj migranta, který se vyhýbá kontaktu s majoritní společností, a i s lidmi ze země původu. Kontakt s krajany udržuje jen částečně, zároveň se však neučí zdejší jazyk a celkově se straní.³⁶

4.2.3. Kulturní šok

Změna prostředí je úzce spjatá s tzv. *kulturním šokem*, ke kterému dochází právě během kontaktu s neznámou kulturou. Je to traumatický proces adaptace způsobený změnou během jejich přemístění. Jedná se však o přirozenou reakci, která probíhá zcela individuálně. Průběh kulturního šoku se tak u každého odlišuje a bývá různě dlouhý.³⁷

Šokem jsou označovány jednorázové a rychlé stavy, které mají ve většině případů záporný charakter. Pojem kulturní šok je využíván k popsání pocitů dezorientace a napětí, jež prožívají lidé, kteří vstupují do cizího prostředí. Často se objevuje v návaznosti na náhlá zjištění, která jsou dána na základě styku s cizí kulturou. Pokud jde o kulturní šok, tak ten není považován za jednorázovou záležitost a už vůbec se nejedná o rychlý zvrát. Jde totiž o proces, který může trvat i několik týdnů až měsíců. Vše je ale individuální a záleží hlavně na tom, jak je člověk schopný přijmout změny, kterých se mu v cizím prostředí dostává.³⁸

S kulturním šokem jsou spojeny termíny *akulturační stres* a *obrácený kulturní šok*. *Akulturační stres* nastává v případě, pokud u daného migranta kulturní šok probíhá mnohem déle, než je pro něj po psychické stránce únosné. Vzniká zejména u nucené migrace či u velice těžkého odchodu. *Obrácený kulturní šok* nastává až s návratnou migrací, když se migrant vrací do své země původu. Často je tento návrat podceňován, neboť se očekává, že se migrant přemístí do místa, které mu je již dobře známé. Během

³⁶ BERRY, J. W. Acculturation and Adaptation in a New Society. *International Migration* [online]. 1992, **30**, 69-85 [cit. 2021-02-15]. ISSN 00207985. Dostupné z: doi:10.1111/j.1468-2435.1992.tb00776.x.

³⁷ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Bohouš a Dáša: Tváří v tvář migraci*. Ilustroval Karel JERIE. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-75-0, s. 76.

³⁸ KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetřovatelství pro praxi*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 9788024744131, s. 73-74.

pobytu v zahraničí se migrant mohl změnit a s tím i jeho postoje, proto může být i tento přesun náročný.³⁹

Termín kulturní šok definoval Kalervo Oberg jako „*pocit „úzkosti“ vznikající při přestěhování jedince do cizího prostředí, kdy dochází ke ztrátě kontaktu jedince s lidmi, zvyky, hodnotami a normami, které jsou součástí jeho každodenního života a kultury*“. Oberg uvedl čtyři fáze kulturního šoku spojené s přemístěním do společnosti s jinou kulturou, jimiž jsou:

1. *fáze „medových týdnů“* („honeymoon“) nebo někdy také nazývaná jako „turistická fáze“, kde je důraz kladen na reakce vzniklé na počátku vstupu do jiné společnosti, za což se považuje euforie, okouzlení, nadšení a fascinace;
2. *fáze krize* („crisis“), při níž jde o neočekávaný zvrát příznačný pocitům nepřiměřenosti, frustrace a úzkosti;
3. *fáze zotavení* („recovery“), která je charakteristická znaky jako jsou odhodlanost a kulturní učení;
4. *fáze přizpůsobení* („adjustment“), která značí vyrovnání se s novým prostředím a odráží potěšení z fungujících schopností.⁴⁰

4.3. Odlišnost kultur

Kulturu lze chápat jako „sdílení motivů, hodnot, přesvědčení, identit nebo významné události, které jsou výsledkem společných zkušeností členů společnosti“. Bez ohledu na toto společné chápání se však kultury vnitřně odlišují.⁴¹

Již mnohem dříve se badatelé z oblasti kultury zabývali studiem společnosti nebo komunity. Například vědci Kluckhohn a Strodtbeck studovali pět komunit

---

³⁹ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Bohouš a Dáša: Tváří v tvář migraci*. Ilustroval Karel JERIE. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-75-0, s. 76.

⁴⁰ KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetrovatelství pro praxi*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 9788024744131, s. 74.

⁴¹ JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, 33(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002. (vlastní překlad)

v Americe a zároveň objevovali rozdíly v jejich hodnotách.⁴² Naopak Benediktová se zaměřila se svým výzkumem na japonskou kulturu. Později ve 20. století se výzkumníci stále více zabývali rozdíly v kultuře jednotlivých zemích a snažili se tak prohloubit porozumění zvykům a postupům v určitých kulturách a také vyvinout smysluplné způsoby umožňující srovnání mezi kulturami. To vedlo k tvorbě řadě kulturních typologií.⁴³

Hofstede představil koncept kulturních dimenzí jako základ, který bude sloužit pro srovnávání kultur. Dimenze lze chápat jako různé kategorie, do nichž jsou seskupeny hlavní rysy kultur. Hofstede určil hledisko faktorů, podle kterých se kultury liší, a to vzdálenost moci, vyhýbání se nejistotě, individualismus a kolektivismus, dlouhodobá a krátkodobá orientace.⁴⁴ Na toto navazuje studie GLOBE, která Hofstedovu kategorizaci zdokonaluje a navrhuje devět dimenzí. Jsou to skupinový kolektivismus, institucionální kolektivismus, mocenská vzdálenost, vyhýbání se nejistotě, budoucí orientace, výkonnostní orientace, humánní orientace, výkonnostní orientace, humánní orientace, asertivita a rovnost pohlaví.⁴⁵

Kulturní odlišnosti popisuje Huntington pomocí termínu civilizace. Pojem civilizace definuje jako nejvyšší kulturní seskupení lidí. Považuje to za nejobecnější rovinu, kde dochází ke sdílení kulturní identity mezi lidmi, pomineme-li rovinu, jež lidi odlišuje od jiných živočišných druhů. Civilizace se vyznačují jak společenskými objektivními rysy, tak jazykem, dějinami, náboženstvím, zvyky a institucemi.⁴⁶

---

⁴² KLUCKHOHN, F. R. a F. L. STRODTBECK. Variations in value orientations. In: JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, **33**(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002.

⁴³ JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, **33**(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002.

⁴⁴ HOFSTEDE, Geert. Cultures consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations. In: JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, **33**(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002.

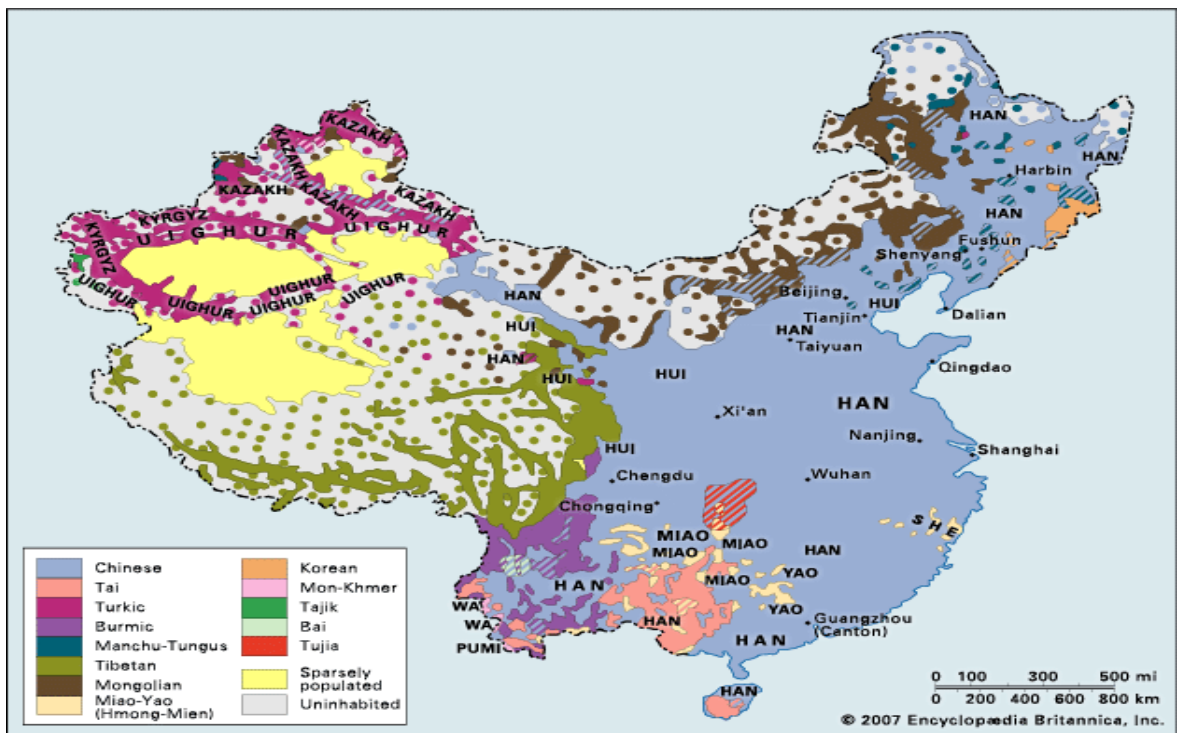
⁴⁵ JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, **33**(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002.

⁴⁶ HUNTINGTON, Samuel P. *Sřet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka, 2001. ISBN 9788086182490, s. 32.

5. Praktická část

5.1. Jednotnost a rozmanitost Číny

Čína si drží postavení jako velká a různorodá země, kde je obtížné shrnout společnost, aniž by došlo ke zjednodušení kultury. Jedná se totiž o velkou geografickou oblast národa, kde se nachází mnoho různých etnických skupin, z nichž každá má odlišné dialekty, zvyky a tradice. Často se ale můžeme setkat s tím, že Západ vnímá Čínu jako homogenní společnost, proto je opravdu důležité si uvědomit jejich rozmanitost.⁴⁷ Na obrázku níže (viz Obrázek č. 1) lze tak vidět pestrost v rozložení majoritních etnik.

Obrázek 1 – Majoritní čínské etnické skupiny⁴⁸

V Číně je oficiálně uznáno 56 etnických skupin, přičemž majoritní společnost tvoří zejména etničtí Číňané neboli skupina Han (viz Obrázek č. 1). Jedná se o etnikum, které převyšuje menšiny ve všech provinciích a autonomních oblastech s výjimkou Tibetu a Sin-ťiang. Skupina Han je tedy převládající kulturou nad ostatními etnickými

⁴⁷ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

⁴⁸ *China's diversity in maps* [online]. The Apricity, 2015. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.theapricity.com/forum/showthread.php?167851-China-s-diversity-in-maps>

skupinami, což lze vidět i v tabulce (viz Příloha č. 1), která vyjadřuje podílové zastoupení každého etnika. I přesto si většina etnik udržuje své vlastní tradice a zvyky. Území, kde se nachází velký počet etnických skupin, označujeme jako autonomní oblast.⁴⁹

Pokud tedy budeme mluvit o čínské kultuře, jedná se z velké části o kulturu etnické skupiny Han. Díky jejímu centrálnímu umístění však dobře vnímá kultury ostatních národních a světových etnik. Jinak řečeno, čínská kultura není tvořena pouze etnickou skupinou Han, ale i všemi ostatními Číňany žijícími v Číně. Mimo jiné je kultura dále obohacena i o další kultury z celého světa.⁵⁰ Interní rozdíly neboli rozmanitosti uvnitř Číny potvrzují i oslovení respondenti. Většina oslovených respondentů žije v zemi již několik let, takže na základě svých zkušeností mohou potvrdit rozmanitost uvnitř Číny. Právě respondentka Debi si myslí, že uvnitř Číny rozdíly rozhodně jsou:

„Myslím, že jsou zejména mezi severem a jihem. Za rozdílné prvky můžeme dále považovat jídlo, tradice a zvyky. Po celé Číně je hlavní rozdíl určitě v jejich řeči, neboť ani mandarínštinou nejsou schopni mluvit všichni Číňané, což je opravdu potíž zejména při cestování. Ve škole nás učí mandarínštinu, ale když se chcete domluvit někde na ulici, nemusí vám nikdo rozumět, neboť v mnoha provinciích lidé většinou mluví svým vlastním dialektem.“⁵¹

S tímto názorem se ztotožňují i ostatní respondenti. Vnímají totiž rozdílnost hlavně na etnickém uspořádání Číny, s čímž souvisí vnitřní charakteristika každého etnika. Myšlenku dále rozvádí respondent Laurent:

„Čína je velká země, stejně tak obrovská jako Evropa. Takže ano, v Číně existují kulturní rozdíly. Za první odlišnost lze považovat rozdíl mezi severem a jihem, ale také i mezi východem a západem. V Číně se nachází zejména jazyková rozmanitost. Mandarínština je sice úředním jazykem, ale když jedete do různých provincií, tak můžete narazit na mnoho jiných jazyků, jako je například kantonština či pekingský dialekt. Rozdíl se odráží také hlavně

---

⁴⁹ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

⁵⁰ XUE, Rong. *Chinese culture: A Course Book*. Nanjing: University Press, 2014. ISBN: 978-7-305-13380-0, s. 304.

⁵¹ Respondentka Debi.

*v 56 národnostech, které utvářejí Čínu. Odlišnost se bezesporu dotýká i lidí žijících na venkově či ve městě, dále lidí se vzděláním a bez, nebo pokud je někdo bohatý či chudý. Spadá do toho také gastronomická kultura, neboť pokaždé nebudete jíst to stejné. To se liší v závislosti na provincii, ve které se nacházíte.*⁵²

Svůj názor sdílí i respondentka Lesslie, která sice vnímá Čínu jako jednotnou, ale hlavní kulturní aspekty se podle ní uvnitř Číny odlišují:

*„Čína je uvnitř hodně rozmanitá, protože například lidé s tibetskou národností se velmi liší od lidí ze Sečuánu, stejně tak lidé z Pekingu nebo ze Šanghaje. Země je příliš velká na to, abychom mohli říkat „Číňané jsou ...“, „čínské jídlo je takové ...“ nebo dokonce že „čínský jazyk je ...“. Mají sice spoustu společných věcí, ale také mnoho věcí velmi odlišných.*⁵³

S trochou nadsázky odpovídá respondent Hemal. I když pociťuje kulturní rozmanitost, tak se snaží na tom spíše hledat odůvodnění, která stojí na straně Číny v pozitivním slova smyslu:

*„Ano, v Číně existuje určitě rozmanitost v kulturách. Utváří se v závislosti na regionu, rodinné historii a místě, kde žijí. Nejde pouze o jazyk nebo oblečení, ale může existovat mnoho věcí, které se liší z hlediska provincií. Což ale může být patrné z toho, že Čína je obrovská země. Každá provincie má totiž své vlastní rysy. Každopádně si myslím, že Čína se snaží jednat jako kolektivní země, takže sjednocuje kulturu.*⁵⁴

I přesto, že se Čína a její etnické skupiny mohou zdát do jisté míry stejnorodé, zmíněná literatura naznačuje vnitřní rozmanitost, kterou potvrzují i oslovení respondenti. Některým může připadat na první pohled Čína jako jednotná a kolektivní země. Není se čemu divit, neboť právě sama Čína se staví do takové pozice pro vnější svět. Nejde však opomenout vnitřní rozmanitost, která je založena právě na etnickém uspořádání Číny, s čímž jsou spojeny odlišné dialekty, zvyky a tradice.

---

⁵² Respondent Laurent.

⁵³ Respondentka Lesslie.

⁵⁴ Respondent Hemal.

5.1.1. Rozmanitost jazyků v Číně

Jak již bylo výše zmíněno respondenty, rozmanitost Číny tkví zejména v jazykové bázi, neboť Čínu tvoří několik jazykových rodin, z nichž nejvýznamnější je bezprostředně čínsko-tibetská jazyková rodina. Do této jazykové rodiny patří spolu s tibetštinou a barmštinou nejčastěji používaná čínština etnické skupiny Han (viz Obrázek č. 2). Tato čínština je tvořena odlišnými dialekty vyznačujícími se regionálními rozdíly, což způsobuje vzájemnou nesrozumitelnost. Nejznámější dialekt z této skupiny, který je považován za „obyčejný jazyk“, je mandarínština, která je někdy místně označována jako Putonghua.⁵⁵

Na obrázku níže (viz Obrázek č. 2) je k vidění mapa, na které je zobrazeno procentuální používání jazykových skupin v Číně. Z mapy lze vyčíst, že mandarínština je opravdu dominantním dialektem.

Obrázek 2 – Mapa čínských dialektů a jazyků menšin⁵⁶

⁵⁵ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

⁵⁶ *Mandarin and Chinese Dialects* [online]. China Highlights, 2021. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.chinahighlights.com/travelguide/chinese-language/chinas-languages.htm>.

I když dialekty jsou si navzájem odlišné, většina Číňanů nehovořících mandarínštinou ji dokáže i tak rozpoznat, a i jí porozumět.⁵⁷ Každá dialektová skupina se může skládat z několika dalších dialektů. Nelze však absolutně říct, co tvoří jazyk a co dialekt. Hranice mezi jazyky je totiž těžké definovat, neboť každá kategorie dialektů si zachovává rozdílné rysy převzaté ze středověké čínštiny.⁵⁸

5.1.2. Individualismus a kolektivismus

Čína je jednou ze zemí, která tvoří nejvíce kolektivistickou kulturu na světě. Což znamená, že lidé jednají v zájmu skupiny, a ne nutně pro sebe. Společenské uspořádání Číny je založeno prvotně právě na kolektivismu, neboť se vyznačuje rovnostrannou závislostí lidí. Číňané se mezi sebou podporují a vyzývají se, aby udržovali stejnou mentalitu a cíle stejné jako jejich rodina, blízké osoby či vláda. Za klíč k úspěšnému fungování čínské společnosti je považována národní jednota a vzájemná spolupráce, což je patrné na nejzákladnějších aspektech kultury. Příkladem může být jednotné časové pásmo v Číně, které je pro všechny provincie stejné i přesto, že Čínu reálně pokrývá pět geografických časových pásem.⁵⁹

Většina oslovených respondentů, kteří pocházejí z jižní Asie, nemá povědomí o takových pojmech, jako jsou kolektivismus a individualismus. Někteří totiž nevěděli ani význam těchto pojmů. Poté, co jim byl vysvětlen rozdíl mezi těmito termíny, se názorově shodli, že Čína působí jako kolektivistická země. Dál to však nerozváděli. Pohled na kolektivistickou Čínu a její obyvatele doplňuje respondent Nilesh:

„Číňané působí jako jednotný, cílevědomý a těžce pracující národ. Na rozdíl od mé rodné země Indie, kde lidé nedodržují pravidla a nemají k zákonům ani respekt, je Čína velmi striktní. Lidé v Číně dělají to, co jim je určeno. Nevím, jestli to tak opravdu chtějí, anebo se bojí odbočit a odtrhnout od davu. Každopádně obdivuji to jejich kolektivní nasazení a národní hrdost,

---

⁵⁷ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

⁵⁸ XUE, Rong. *Zhongguo wenhua jiaocheng* [Kurz čínské kultury]. Nanjing: University Press, 2014. ISBN: 978-7-305-13380-0, s. 83.

⁵⁹ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

přímo to z nich vyzařuje. Vzájemně se podporují a je vidět, že se snaží udržet národní jednotu.“⁶⁰

I přesto, že v Číně převažuje kultura kolektivismu, tak se objevují i individualistické prvky, k nimž vede ekonomický růst a větší finanční nezávislost.⁶¹ Individualismus v Číně je však chápán trochu jinak než v ostatních zemích. Pro jiné státy znamená posílení práv jednotlivce, s čímž souvisí dostatek osobního prostoru jednotlivce. V Číně ale oficiálně není podporovaná myšlenka jednotlivce.⁶² Růst individualismu však v Číně postupně sílí. Na rozdíl od respondenta Nileshe a dalších respondentů z jižní Asie, kteří vidí Čínu pouze jako kolektivistickou, se s určitým individualismem v zemi setkávají respondenti z Evropy a Latinské Ameriky. Veronika, která pochází z Česka, tvrdí:

„Myslím si, že Čína je tradičně kolektivistická, ale díky modernizaci společnosti se stávají stále více individualistickými.“⁶³

Myšlenku dále rozvádí respondentka Lesslie, která pochází z Chile. Podle Lesslie je Čína jak kolektivistická, tak individualistická. Číňané jsou podle Lesslie totiž kolektivističtí například v tom, jak se stravují anebo studují:

„Kolektivističtí jsou v tom, jak se stravují. Zajímají se, jestli už jste jedl a sdílejí mezi sebou každé jídlo. U nás v Chile jsme zvyklí, že každý člověk má své vlastní jídlo. Dalším příkladem může být to, jakým způsobem studují. Zkrátka všechno je pro všechny stejné a vše dělají společně.“⁶⁴

Respondentka Lesslie naopak přisuzuje jejich „bezohledné“ chování právě již ke zmíněnému individualismu:

„Nestarájí se o nikoho jiného než o sebe. Je jim totiž úplně jedno, jestli osoba vedle nich chce poslouchat jejich hudbu nebo cokoli, co hrají na telefonu. Všechno, co dělají, tak je velmi nahlas. To je v mé zemi velmi neslušné. Také je

---

⁶⁰ Respondent Nileshe.

⁶¹ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

⁶² *Individualism in China: TV Case Study* [online]. UKEssays, 2018. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.ukessays.com/essays/anthropology/super-girl.php>.

⁶³ Respondentka Veronika.

⁶⁴ Respondentka Lesslie.

podle mě nezajímá, že lidé chtějí vyjít z výtahu nebo z metra, myslí jen na sebe a tlačí se na všechny ostatní. To opět považuji za nevhodné chování. Nepodrží ani dveře další osobě, prostě se o druhou osobu nestarají, a to i když je to dáma s dítětem. Tento druh chování mě nutí myslet si, že se u Číňanů vytrácí kolektivismus a projevují znaky individualismu. Můj přítel dokonce říká, že je to sobecké z jejich strany. Takže si myslím, že Čína je nejen kolektivistickou zemí, ale prokazuje i individualistické chování.“⁶⁵

Individualistické prvky dokazuje například i jedna výzkumná práce, která se zaměřila na deset nejpopulárnějších písní od roku 1970 do roku 2010. Objektem sledování byly zájmena první osoby v jednotném čísle (já, moje) a zájmena množného čísla první osoby (my, naše). Výsledkem bylo, že zájmena v jednotném čísle se používají mnohem více, zatímco došlo k ustoupení od množného čísla. Noví autoři nyní již nepíší písně s texty, kde by zaznívalo například „my jsme země budoucnosti“, jako tomu bylo dříve.⁶⁶

I když centrálně v Číně vládne stále kolektivismus, do Číny se postupně dostává individualistické chování, které může působit zvláště, a dokonce pro někoho až neslušně. Nikdo z respondentů si však nedovolil odhadnout, jaký dopad by individualismus pro Čínu měl. Velká většina respondentů totiž vnímá Čínu stejně jako Nilesh, který vidí Číňany jako kolektivní národ vytvářející společnou národní jednotu.

5.2. Čínská nová éra imigrace

Během několika let Čína došla v rámci globálního migračního systému k pozoruhodnému posunu. Velké a intenzivní toky emigrantů opouštějících Čínu z důvodu hledání příležitostí někde jinde a zároveň přetrvávající vnitřní přesuny migrantů jsou pro Čínu již dobře známé.⁶⁷ Vnitřní migrace silně působí na rozvoj a rozmanitost měst po celém světě. Na základě údajů ze sčítání lidu z roku 2010 má Čína více než 220 milionů domácích přistěhovalců. Důvodem tisíců migrujících Číňanů mezi městy a jejich rodným

---

⁶⁵ Respondentka Lesslie.

⁶⁶ ZOU, Xi a Huajian CAI. *Charting China's Rising Individualism in Names, Songs, and Attitudes* [online]. Harvard Business Review, 2016. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://hbr.org/2016/03/charting-chinas-rising-individualism-in-names-songs-and-attitudes>.

⁶⁷ LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. *Destination China Immigration to China in the Post-Reform Era: Immigration to China in the Post-Reform Era*. New York: Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0, s. 1.

místem jsou často peníze, které potřebují vydělat pro svoji rodinu.⁶⁸ Objevuje se však nový migrační trend, který směřuje dovnitř rozvíjející se země. Čína se tak stále více stává cílem imigrantů všech národností, a to od Afriky přes Asii, Ameriku až po Evropu a Austrálii. Pro lidi je nyní atraktivní žít a pracovat v zemi, která byla po mnoho let uzavřena před vnějším světem.⁶⁹

I přesto, že Čína nepodává podrobné informace o příchodu cizinců do Číny, určitých informací lze dosáhnout z webu Národního imigračního úřadu. Národní imigrační úřad v Číně vydává údaje o přechodech čili o vstupu a výstupu všech, kteří se přechodu jakkoli účastní. Údaje jsou tedy zaznamenávány nejen o čínské národnosti, ale právě i o cizí národnosti. Národní imigrační úřad oznámil na svých stránkách komplexní statistické údaje o imigračních a hraničních přechodech pouze z let 2013 a 2019. V roce 2013 bylo zaznamenáno 454 milionů osob na hraničních přechodech (vstupy a výstupy), z čehož 50 509 100 osob představovalo skupinu cizinců, což znamenalo meziroční pokles o 3,39 %.⁷⁰ Naopak za rok 2019 byly zveřejněny údaje, které uvádějí celkový přechod zachycený na hranicích Číny, a to 670 milionů cestujících na vstupu a výstupu. Z toho 97 675 000 osob tvořili cizinci.⁷¹ Na základě uvedených údajů z let 2013 a 2019 lze provést následnou komparaci statistických údajů, které naznačí vývoj migrace v Číně za dané období. Výsledky zobrazují intenzivní tok migrace od roku 2013 do roku 2019, neboť přechody na hranicích Číny ukazují rostoucí vývoj.

V Číně proběhlo celkem šest sčítání lidu, a to konkrétně v letech 1953, 1964, 1982, 1990, 2000 a 2010.⁷² Čínská vláda od posledního šestého sčítání lidu, které probíhalo v roce 2010, neposkytla podrobné informace o důvodech příchodu cizinců do Číny. Tehdy

---

⁶⁸ *Zhongguo yi chengwei xin de guoji yimin mudì de* [Čína se stala novou mezinárodní imigrační destinací] [online]. Xinhuanet, 2016. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/world/2016-03/29/c_128843975.htm.

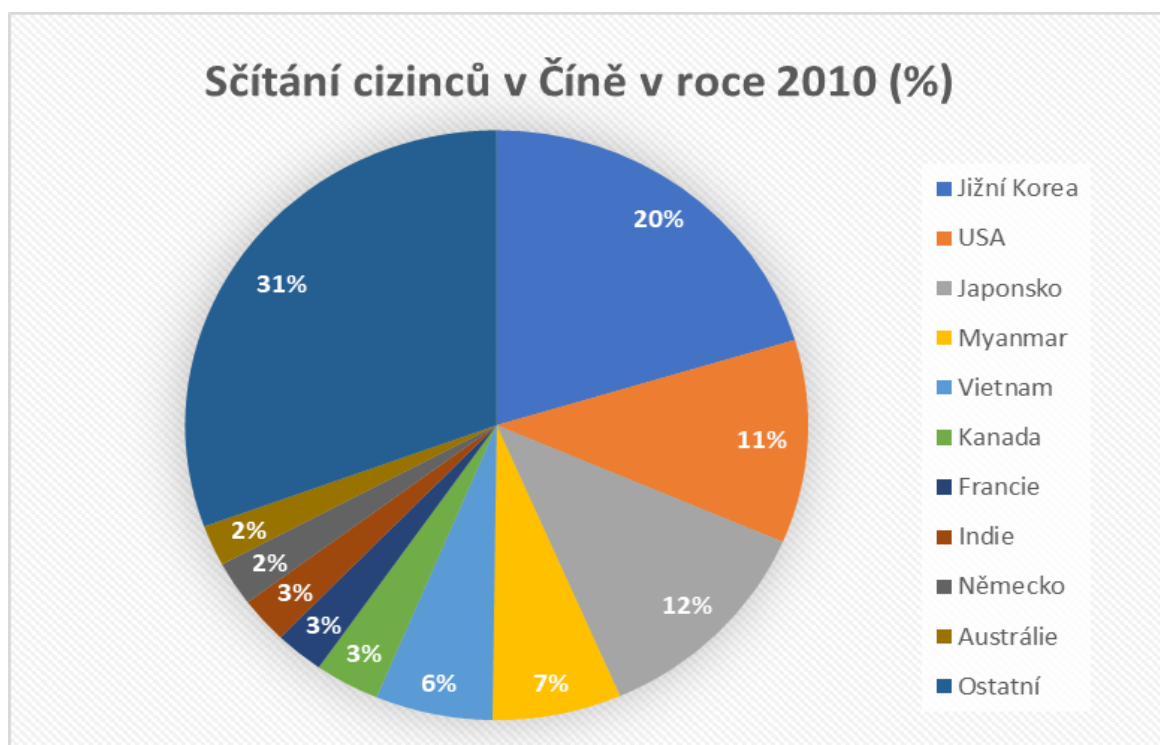
⁶⁹ LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. *Destination China Immigration to China in the Post-Reform Era: Immigration to China in the Post-Reform Era*. New York: Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0, s. 1.

⁷⁰ NATIONAL IMMIGRATION ADMINISTRATION. *2013 Nian chu rujing bianfang jiancha jiguan jiancha zonghe tongji shuju* [Komplexní statistické údaje o inspekcích hraničních inspekčních agentur v roce 2013] [online]. National Immigration Administration, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.nia.gov.cn/n741440/n741567/c1176316/content.html>.

⁷¹ NATIONAL IMMIGRATION ADMINISTRATION. *2019 Nian chu rujing ren yuan da 6.7 Yi ren ci*. [V roce 2019 bylo 670 milionů cestujících na vstupu a výstupu] [online]. National Immigration Administration, 2020. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.nia.gov.cn/n741440/n741567/c1199336/content.html>.

⁷² LENG, Sidney. *What is China's 2020 census, and why is it important?* [online]. South China Morning Post, 2020. [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3104873/chinas-population-census-what-it-and-why-it-important>.

právě poprvé sčítání zahrnovalo i zahraniční obyvatele, kteří přišli do Číny. Národní statistický úřad v Číně udává, že v roce 2010 bylo celkem zaznamenáno 593 832 cizinců. I přesto, že je to nepatrný zlomek z celkového počtu 1,34 miliardy obyvatel Číny, absolutní počet již dělá z Číny přistěhovaleckou zemi. Účel příjezdu cizinců se lišil. Byly to zejména důvody jako podnikání, zaměstnání, studium či návštěva příbuzných. Hlavními oblastmi, které daní cizinci obsazují, jsou především města Kanton, Šanghaj a Peking.⁷³

Graf 1 – Sčítání cizinců v Číně v roce 2010 v %⁷⁴

Z výšečového grafu výše (viz Graf č. 1), který byl vytvořen na základě údajů ze sčítání obyvatel z roku 2010, lze vidět procentuální zastoupení jednotlivých cizinců různé národnosti. Pro ilustraci je uvedeno prvních deset nejpočetnějších zemí. Nejvíce cizinců v Číně přišlo ze zemí Jižní Korea (120 750 osob), USA (71 493 osob), Japonsko (66 159 osob), Myanmar (39 776 osob), Vietnam (36 205 osob), Kanada (19 990 osob),

⁷³ NATIONAL BUREAU OF STATISTICS. *2010 Nian di liu ci quanquo renkou pucha jieshou pucha dengji di gangao tai jumin he waiji renyuan zhuyao shuju* [Hlavní údaje obyvatel Hongkongu, Macaa a Tchaj-wanu a cizinců registrovaných v šestém národním sčítání lidu v roce 2010] [online]. National Bureau of Statistics, 2011. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z:

http://www.stats.gov.cn/tjsj/tjgb/rkpcgb/qgrkpcgb/201104/t20110429_30329.html.

⁷⁴ Vlastní zpracování dle údajů z: NATIONAL BUREAU OF STATISTICS. *2010 Nian di liu ci quanquo renkou pucha jieshou pucha dengji di gangao tai jumin he waiji renyuan zhuyao shuju* [Hlavní údaje obyvatel Hongkongu, Macaa a Tchaj-wanu a cizinců registrovaných v šestém národním sčítání lidu v roce 2010] [online]. National Bureau of Statistics, 2011. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z:

http://www.stats.gov.cn/tjsj/tjgb/rkpcgb/qgrkpcgb/201104/t20110429_30329.html.

Francie (15 087 osob), Indie (15 051 osob), Německo (14 446 osob) a Austrálie (13 286 osob), zbývajících 181 589 osob bylo z jiných zemí.⁷⁵

5.2.1. Vývoj imigrační politiky

Důvodem nového trendu imigrace do Číny je ekonomický růst země. Právní rámec mezinárodní migrace do Číny se od roku 2012 výrazně zlepšil. Pro Čínu jsou totiž důležití zahraniční migranti, jelikož mají dovednosti a kvalifikaci, které v Číně momentálně chybí a jejich pozice nejsou obsazeny. I přesto, že se Čína stále bojí trvalého osídlení ze strany cizinců a jejich plné integrace do čínské společnosti, přijímá cizince jako prostředek vstupu do globalizace. Čína do jisté míry vyčerpala svou pracovní sílu a stále více odvětví volá po pracovnících ze zahraničí. Vhodnými nástroji pro přistěhovalectví, které ladí se strategickými přednostmi Číny, jsou programy talentů přizpůsobené na podporu čínského tlaku. Došlo navíc ke zjednodušení podávání jejich žádosti o získání práce.⁷⁶

Ministerstvo veřejné bezpečnosti vydalo pro rok 2019 mnohem výhodnější imigrační podmínky pro cizince oproti předchozím letům. Účelem Číny bylo povzbudit cizince k návštěvě a přilákat tak více mezinárodních pracovníků. Navíc budování multikulturního prostředí zahraničních talentů by přispělo k rozvoji Číny. Větší počet cizinců tak mělo možnost stát se rezidenty. Součástí imigrační politiky pro rok 2019 bylo stanovení dvanácti podmínek, za kterých mezinárodní cizinci mohou přijít. Imigrační politika směřovala na cizince, kteří mají dovednosti a nadání na velmi vysoké úrovni, čímž by dokázali uspokojit čínské potřeby. Potencionální migranti musí však dokázat své dosažené vzdělání a několikaletou praxi. V tomto duchu následovaly další podmínky, na jejichž základě jsou cizinci vhodnými kandidáty na příchod do Číny.⁷⁷

---

⁷⁵ NATIONAL BUREAU OF STATISTICS. *2010 Nian di liu ci quanquo renkou pucha jieshou pucha dengji di gangao tai jumin he waiji renyuan zhuyao shuju* [Hlavní údaje obyvatel Hongkongu, Macaa a Tchaj-wanu a cizinců registrovaných v šestém národním sčítání lidu v roce 2010] [online]. National Bureau of Statistics, 2011. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z:

http://www.stats.gov.cn/tjsj/tjgb/rkpcgb/qgrkpcgb/201104/t20110429_30329.html.

⁷⁶ PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICs China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://merics.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>.

⁷⁷ ZHUANG, Pinghui. *China relaxes immigration rules to attract and retain more highly skilled overseas talents* [online]. South China Morning Post, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3019034/china-relaxes-immigration-rules-attract-and-retain-more-highly>.

Respondenti, kteří byli v této práci osloveni, nemají s vývojem nové imigrační politiky pro rok 2019 zkušenosti. Všichni dotázaní respondenti v Číně již dávno pobývali. Znají tedy velmi přísné podmínky, kterými nebylo lehké projít. Jedná se tak o podmínky před rokem 2019. Na tento proces špatně vzpomíná respondent Nilesh, který prožíval velmi těžký průběh. Myslel, že se do Číny už nedostane:

„Nejdřív jsem šel do Číny na půl roku v rámci studia čínského jazyka. To se zdálo být obtížné, nedalo se tak však srovnat s tím, co mě čekalo pak. Pracuji nyní v malém městě Te-jang jako učitel jógy. Toto město má přes 3,5 miliony obyvatel a já jsem tam skoro jediný cizinec. Takže to nebylo vůbec jednoduché se tam dostat. Po mém příjezdu, kdy jsem myslel, že mám vyhráno, tak jsem procházel dalším procesem kontrol. Dokonce mě policajti zkoušeli, jestli vůbec jógu umím. Taky věděli už většinu věcí z mé předchozí půlroční zkušenosti v Číně, takže se mě ptali i na to, co dělá moje přítelkyně. Těch věcí bylo daleko víc, už na to nerad vzpomínám. A už vůbec nerad zmiňuji, že povolení k pobytu mi prodlužují pouze po 3 měsících. Moji kamarádi ve větších městech, jako jsou Chengdu či Šanghaj, mají povolení k pobytu více než na jeden rok. V některých částech Číny jsou opravdu přísní.“⁷⁸

Respondenti se k tomu staví ze svých zkušeností velmi negativně. Procházeli tvrdým procesem, který pro ně nebyl příjemný. Často ani nevěřili, že by se do Číny mohli dostat. Migranti pocítují, že Čína opravdu chce pouze „talenty“ a žádný zájem a podporu od státu tehdy necítili. Jestliže tedy Čína v roce 2019 připravila novou imigrační politiku, která by měla tento proces zjednodušit, určitě ji uvítá každý cizinec, který se rozhodne odejít do Číny pracovat. Problémem však stále je, že imigrační politika se přistěhovalci nezabývá jako lidmi. Nevyvíjí žádný tlak na integraci cizinců do čínské společnosti. Nejspíše se jedná o fakt, že Čína stále nechce a ani neusiluje o to, aby byla rozmanitá společnost s novými etniky, které by bylo potřeba začlenit do společenského života v Číně.⁷⁹

Nyní je ze strany Číny vidět velká snaha o příchod zahraničních cizinců. Nejenomže Čína vytváří imigrační politiku vhodnou pro zájemce o práci, Čína se navíc již od roku

---

⁷⁸ Respondent Nilesh.

⁷⁹ PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICs China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://merics.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>.

2010 snaží lákat i mezinárodní studenty ze zahraničí. Čína se stala jednou z nejoblíbenějších zahraničních studijních destinací pro mezinárodní studenty. Většina respondentů velmi kladně hodnotí přístup Číny, jak se je snaží finančně podpořit. Aby ale na stipendia dosáhli, musí projít také poměrně zdlouhavým procesem, což dokazují i respondenti, kteří jsou vděční za finanční podporu v podobě stipendia:

„Čína poskytuje stipendium, které mi tak poskytlo příležitost dosáhnout mého cíle za minimální cenu. Rozhodně získání stipendia není nejsnadnější proces, ale pokud splňujete všechny podmínky, máte šanci!“⁸⁰

„Čína vytváří velice dobrou politiku, a to zejména pro studenty z rozvojových zemí, kteří si studium často nemohou dovolit. Do té skupiny patřím mimochodem i já. Životní náklady a školné, zejména ve srovnání s USA a dalšími západními zeměmi, jsou relativně levné. Zahraniční studenti mohou v Číně studovat a ušetřit navíc peníze. Státní univerzity, nadace a podniky udělují stipendia ve prospěch zahraničních studentů.“⁸¹

Čínské vládní stipendium je velmi žádané a spouště studentů z rozvojových zemí, kteří si studium nemohou finančně dovolit, může zajistit lepší vzdělání. Ministerstvo školství v Číně vydalo údaje z roku 2018, která ukazují, že v tu dobu v Číně studovalo celkem 492 185 zahraničních studentů, a to celkem ze 196 zemí. Z celkového počtu studentů tvořili 12,81 % studenti, kteří získali čínské vládní stipendium. Zbylých 87,19 % studentů bylo financováno z vlastních zdrojů.⁸²

Jestliže v Číně v roce 2018 studovalo celkem 492 185 zahraničních studentů, znamená to nárůst o 3 013 studentů čili o 0,62 % ve srovnání s rokem 2017. Ministerstvo školství uvádí, že v roce 2018 přišlo nejvíce studentů do Číny ze zemí, jako jsou Jižní Korea, Thajsko, Pákistán, Indie, USA či Rusko. Konkrétně z následujícího grafu níže (viz Graf č. 2) lze vidět zastoupení studentů z daných kontinentů. Z celkového příchodu zahraničních studentů z roku 2018 přišlo nejvíce studentů z Asie, a to konkrétně 295 043 studentů. Dalšími nejpočetnějšími příchozími byli studenti z Afriky, u které je uváděno

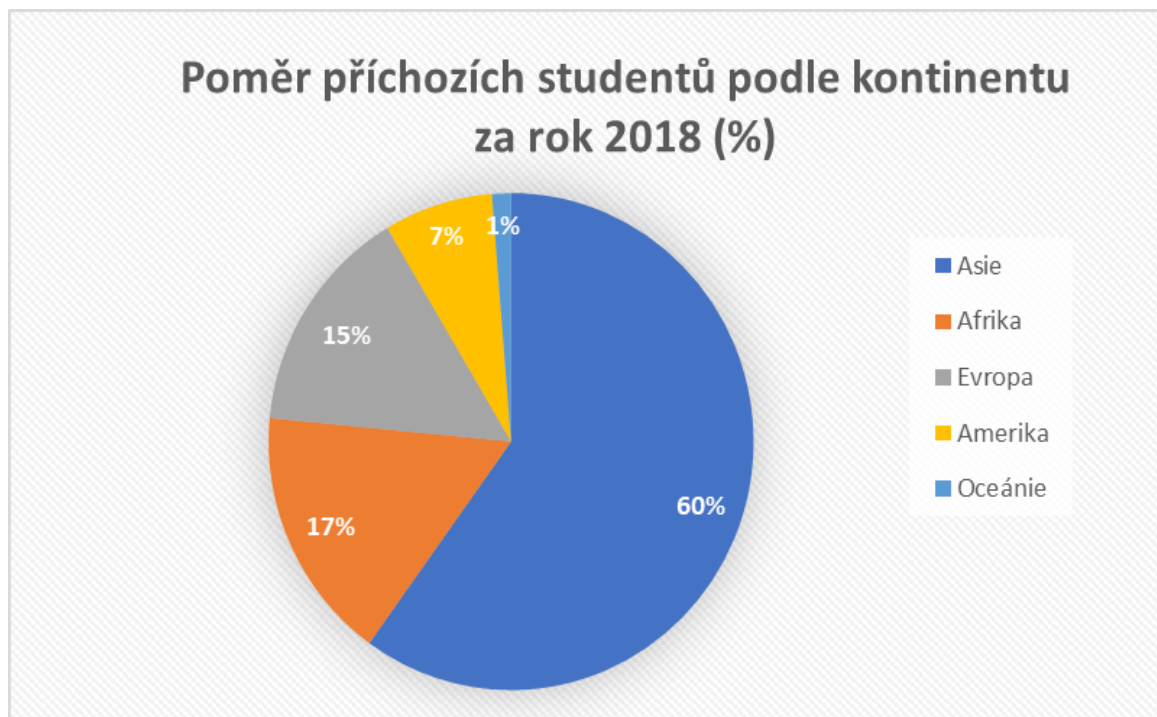
---

⁸⁰ Respondent Opanfo.

⁸¹ Respondent Moin.

⁸² MINISTRY OF EDUCATION. *Statistical report on international student in China for 2018* [online]. China: Ministry of Education, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: http://en.moe.gov.cn/documents/reports/201904/t20190418_378692.html.

81 562 příchozích studentů. Z Evropy bylo zaznamenáno 73 618 studentů. Poměrně menší příchod byl viděn u studentů z Ameriky s 35 733 studenty. Na nejméně početném místě je Oceánie, ze které přišlo 6 229 studentů.⁸³

Graf 2 – Počet příchozích studentů podle kontinentu za rok 2018 v %⁸⁴

5.2.2. Postoj Číny k mezinárodním migrantům

Čína se k mezinárodním migrantům nestavěla vždy jednoznačně. Od založení Číny v roce 1949 vládla v Číně silná regulace všeho, co souviselo se zahraničím. To se tedy týkalo i migrantů, kteří chtěli v Číně žít. V následující době až do konce 70. let zůstávala Čína do značné míry uzavřena pro zahraničí. Výjimku mělo několik „přátel“ s politickou náklonností. Od konce 70. let 20. století se to však změnilo v návaznosti na ekonomickou reformu a Čína započala proces otevírání se vnějšimu světu.⁸⁵

⁸³ MINISTRY OF EDUCATION. *Statistical report on international student in China for 2018* [online]. China: Ministry of Education, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: http://en.moe.gov.cn/documents/reports/201904/t20190418_378692.html.

⁸⁴ Vlastní zpracování dle údajů z: MINISTRY OF EDUCATION. *Statistical report on international student in China for 2018* [online]. China: Ministry of Education, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: http://en.moe.gov.cn/documents/reports/201904/t20190418_378692.html.

⁸⁵ LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. *Destination China Immigration to China in the Post-Reform Era: Immigration to China in the Post-Reform Era*. New York: Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0, s. 4.

Nejspíše právě z historických zkušeností a politické ideologie mezinárodní migranti mají v Číně poněkud citlivé a rozpolcené postavení. Čína nebyla rozhodnuta, jaký postoj zaujme vůči mezinárodním migrantům, kteří se v Číně rozhodli žít. Tato nejistota statusu cizinců v některých aspektech stále přetrvává. Téměř každý mezinárodní migrant se totiž s touto nejistotou ztotožňuje i přesto, že v Číně neustále dochází k inovativní změně imigrační politiky. Zatímco si ale navenek Čína velice cení budování kontaktů a udržování vzájemných vztahů s vnějšími národy, tak vnitřní aktivitu mezinárodních imigrantů důsledně sleduje a strategicky ji řídí.⁸⁶

Po několika letech začala být Čína pro spoustu migrantů lákavou zkušeností. Někteří migranti si dokázali zajistit dobrou pozici. Čínská vláda však nikdy neusilovala o rozmanitě společnosti. Jakmile tedy společnost a ekonomika zbohatla a vzniklo mezinárodní propojení, tak se pozice cizinců změnila. Migrantům žijícím v Číně se začalo dostávat označení jako „nepotřební či zbyteční“ cizinci, kteří už na trhu práce nejsou potřeba. Vznikla navíc i značená diskriminace. Pokud dotyčný není bílé rasy, tak pro něj na trhu práce není místo. Změny v řízení migrace však nepomohou uvolnit toto napětí. Pokud nenastanou změny, nedojde tak ke zlepšení podmínek pro život daných migrantů uvnitř Číny.⁸⁷

5.3. Průběh integrace migrantů v Číně

Průběh integrace je individuální záležitostí každého migranta. Integrace do nové společnosti je navíc úzce spojena s pocitem životní spokojenosti. Pokud migranti nevyjadřují míru spokojenosti, tak často není průběh integrace úspěšný. Objevují se navíc faktory, které brání začlenění do nové společnosti. Životní spokojenost migrantů lze chápat jako jejich subjektivní hodnocení, které ukazuje, do jaké míry jejich současně dosažené zkušenosti uspokojují jejich očekávání.⁸⁸ Když migrant přijme kulturu plnohodnotně,

---

⁸⁶ LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. *Destination China Immigration to China in the Post-Reform Era: Immigration to China in the Post-Reform Era*. New York: Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0, s. 3-4.

⁸⁷ PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICs China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://meric.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>.

⁸⁸ JIANG, Qinxu, Mantak YUEN a Hugo HORTA. Factors Influencing Life Satisfaction of International Students in Mainland China. *International Journal for the Advancement of Counselling* [online]. 2020, **42**(4), 393-413 [cit. 2021-03-05]. ISSN 0165-0653. Dostupné z: doi:10.1007/s10447-020-09409-7.

tak u něj dochází k bezproblémovému začlenění. Ne všem se to ale podaří. Navíc doba integračního procesu se může u každého lišit, protože každý se se změnou prostředí vyrovnává jinak. Migranti přicházejí do Číny v jinou dobu, za jiným účelem a s rozdílným očekáváním. Podmínky, kterým čelí, se tak mohou měnit. Dílčím faktorem, který ovlivňuje integraci migrantů, je i jejich původ čili jejich národnostní kultura.

V této kapitole budou představeni jednotliví migranti různé národnosti, což dodá širší pohled na interakci daných kultur. Budou popsány jejich důvody migrace, jejich pohled na Čínu, jejich působení v Číně a vlastní klasifikace jejich interakce s čínskou společností. Na základě výpovědí od oslovených migrantů dojde ke zhodnocení jejich schopnosti integrace s čínskou kulturou. Sledovacími faktory integrace budou kritická doba, zachování kulturní identity, přijetí státem, sblížení se s hostitelskou společností a spokojenost. Bude zkoumáno mimo jiné sociální a kulturní zázemí a dále i vztah mezi Čínou a zeměmi daných migrantů. Dosažené informace v této kapitole budou navazovat na další výzkumné cíle, které jsou podrobně uvedeny již v kapitole Úvod a cíl práce.

Pět prvních oslovených migrantů pochází z evropských zemí. Evropské vnímání Číny bývá často rozporuplné a pesimistické. Někteří nesouhlasí s postoji Číny a nepodporují spolupráci mezi Čínou a Evropou. Často nevědí, co od Číny mají čekat. Evropa se proto zaměřuje na čtyři aspekty, a to konkrétně na pocity z Číny (stupeň přízně a uznání od Číny), odpovědnosti Číny, ohrožení ze strany Číny (vojenská i ekonomická hrozba) a budoucí vývojové trendy Číny.⁸⁹ Z toho plyne, že tento vztah je založen na negativní a nedůvěřivé interakci mezi těmito zeměmi, což může mít špatný efekt pro obyvatele daných zemí. Záleží tak na jednotlivém migrantovi, jak moc je schopen infiltrovat tlaky zvenčí. Čína má navíc velmi rozdílnou kulturu a jiný životní styl oproti Evropě, což každý může přijímat odlišně.

Negativní vnímání Číny ve své zemi často pociťuje i respondent Adam, který konkrétně pochází z České republiky. Česká vláda si ještě do nedávna přála politicky a ekonomicky se přiblížit Číně. Občané Česka se ve svých názorech rozdělují. Historická komunistická zkušenost Čechů často ovlivňuje jejich smýšlení, a tak vzniká negativní

---

⁸⁹ ZUOKUI, Liu. The Europeans' Perception of China. In: ZHOU, Hong, ed. *China-EU Relations* [online]. Singapore: Springer Singapore, 2017, s. 201-226 [cit. 2021-03-02]. Research Series on the Chinese Dream and China's Development Path. ISBN 978-981-10-1144-3. Dostupné z: doi:10.1007/978-981-10-1145-0.

pohled na režim v Číně.⁹⁰ Adam má na to však jiný názor. Informace, které se do Česka o Číně často dostávají, by lidé měli umět kriticky zhodnotit. Podle Adama není vždy pravda to, co se píše. Proto je velmi rád, že Čínu může vidět vlastníma očima a udělat si na situaci svůj vlastní názor. Do Číny jezdí obchodně, a to s rozdílnou intenzitou. Naposledy si pobyt prodloužil na osm měsíců, aby poznal tamní kulturu a navázal nové obchodní vztahy. Spolupráce s Čínou pro Adama byla jednoznačná, neboť podle něj mají skvělou infrastrukturu. Čínu navíc bere jako dobrodružství. Adam popisuje své přizpůsobení a svoji interakci s čínskou kulturou hodnotí kladně:

„Nedokážu popsat dobu své integrace, jsem tu vždy na krátký čas. Čínskou kulturu maximálně respektuji. To, že mlaskají a krkají u jídla, je pro mě normální, a navíc s tím už člověk tak nějak počítá. Mají tedy určitá gesta nebo společenské zvyklosti, která jsou typické pro danou kulturu, ale díky globalizaci už na ně není kladen takový důraz. Z chování Číňanů ke mně usuzuji, že mě také přijali. Aspoň si nevybavuji nic špatného v tomhle ohledu. Je to možná tím, že pobývám vždy ve větších městech, jako je Šanghaj. Tam jsou na cizince zvyklí, a dokonce se k nám často hlásí.“⁹¹

Respondentka Veronika, která pochází také z České republiky, pocituje stejně jako Adam určitý tlak ve své zemi vůči Číně. Ještě když v roce 2018 odcházela do Číny, bylo to podle ní něco, co každý podporoval. Všichni totiž hlásali, že bude mít dobrou budoucnost. Po svém příjezdu v roce 2019 se vztahy mezi Českem a Čínou změnily a pohledy lidí na její zkušenost přestaly být pozitivní. Veronika odešla do Číny kvůli ročnímu studiu čínského jazyka, na které mohla odjet díky výměnnému programu své univerzity. Veronika vyjadřuje v Číně míru spokojenosti, a navíc svoji adaptaci do čínské kultury popisuje stejně jako Adam, tedy úspěšnou:

„Myslím si, že mi nedělá problém přizpůsobit se jakémukoliv prostředí. V Číně mi trvalo asi čtyři měsíce si zvyknout. Čína mě samozřejmě každý den překvapovala. Já to ale beru tak, že je to plnohodnotná kultura se svými hodnotami a zvyky a že to k té kultuře patří. Domnívám se, že i čínská

---

⁹⁰ CHEN, Yu-Wen a Yufan HAO. Czech perceptions of the rise of China: a survey among university students. *Asia Europe Journal* [online]. 2020, **18**(1), 157-175 [cit. 2021-03-03]. ISSN 1610-2932. Dostupné z: doi:10.1007/s10308-019-00542-6.

⁹¹ Respondent Adam.

společnost mě přijela dobře. Ono se tam mezi námi cizinci říkalo, že pokud je někdo „bílý“, tak má značnou výhodu. Dokonce když jsem v Číně řekla, že jsem z Česka, tak starší Číňani mluvili o našem fotbale a o Petru Čechovi. Často si ale mysleli, že jsme stále Československo. Musím říct, že to bylo příjemné, když někdo o té naší malé zemi věděl.“⁹²

Dalším respondentem z Evropy je Alexander, který pochází z Finska. Alexandera interakce Finska a Číny nijak nezasáhla. Podle něj budou vždycky existovat lidé, kteří Čínu budou mít rádi, a pak lidé, kteří se proti ní budou stavět. Alexander do Číny odešel hlavně kvůli studiu, neboť Čína je podle něj rozvinutá země s druhou nejlepší ekonomikou na světě. Rád by dokonce v Číně zůstal. Čína má podle něj spoustu výhod pro život. Alexander svůj integrační proces klasifikuje jako velmi dobrý, v Číně je spokojený a nyní považuje Čínu za svůj domov:

„Mám za to, že jsem se integroval velice dobře. Musím přiznat, že první rok byl hodně těžký, co se týče administrativních věcí. Jakmile jsem dostal svoji bankovní kartu, tak se mi v Číně začalo žít dobře. V Číně má spoustu věcí svá pravidla a podmínky. Jako cizinec musíte hodně bojovat o to, abyste měl stejná práva a možnosti jako samotní Číňané. Národní politika pro cizince je tak hodně omezená. Když si tímto procesem projdete, tak vás přijímá jak společnost, tak i samotná Čína. Nyní jsem tu již tři roky a řekl bych, že jsem tu jak doma.“⁹³

Další respondentkou je Debi, která je původem z jižní Francie. Podle Debi panují mezi Francií a Čínou velmi dobré vztahy, které budují již několik let. Francie a Čína se podle Debi navzájem potřebují. Z jejího pohledu to určitě má vliv i na obyvatele daných zemí. Když v Číně řekne, že je z Francie, tak jsou za to rádi. Spousta Francouzů se navíc rozhoduje pro migraci do Číny stejně tak jako ona. Debi vystudovala psychologii a je učitelkou francouzštiny. Čína ji vždy dost lákala, a když její přítel dostal nabídku v Číně pracovat, tak ho následovala. Přihlásila se na kurz čínského jazyka, aby porozuměla zdejší kultuře. Po dvou letech studia čínštiny je v Číně učitelkou francouzštiny. Debi popisuje svoji integraci jako stále poznávající a učící se čínské kultuře:

---

⁹² Respondentka Veronika.

⁹³ Respondent Alexander.

„Snažím se integrovat s touto kulturou každý den. Chodím pořád ven, protože pokud trávím den na bytě, tak nemám pocit, že jsem v Číně. Jakmile jdu ven, nikdy nevím, s kým se setkám a jaká situace nastane. Celý den je pak jak jedno nové dobrodružství. Myslím si, že jako učitel ze zahraničí mám nejlepší možnost se integrovat do jejich kultury. Mám totiž spoustu času se svými studenty. Učím je sice francouzštinu, ale zároveň se snažíme vzájemně poznávat. Studenti mi ukazují jejich kulturu a sami mají zájem se dovědět něco o francouzské kultuře. Když jsem byla sama studentkou čínského jazyka, tak jsem se setkávala pouze se studenty ze zahraničí. To bylo sice super, ale čínskou kulturu jsem neměla možnost poznat.“⁹⁴

Respondent Laurent, který pochází také z Francie, má stejný názor jako Debi. Francie a Čína vytvářejí dobrou politiku. Je tak na každém, jestli toho využije nebo ne. Laurent má čínskou kulturu velmi rád. Pracoval několik let v Evropě, za což byl často kritizován, proto se rozhodl změnit svou geografickou oblast. Když dostal nabídku z Číny, bez přemýšlení souhlasil. Věděl, že to bude dobrá a bohatá zkušenost. Integrace proběhla u respondenta Laurenta úspěšně, a to hlavně díky kontaktu s čínskou společností:

„Zpočátku to bylo docela těžké se integrovat. Myslím, že jsem se integroval po méně než čtyřech měsících. K integraci přispěla interakce s čínskými přáteli, kteří mluvili anglicky anebo francouzsky. Ukázali mi svou zem a obeznámili mě se svou kulturou. Díky tomu jsem se rychle integroval. Jelikož jsem učitel, jsem rád, když mi studenti vysvětlí své pohledy na svoji kulturu. Většinou se pak smějeme, protože porovnáváme francouzskou a čínskou kulturu. Je to opravdu užitečná zkušenost. Vzájemně můžeme vidět, že lidé na obou stranách mají zájem poznat jiné kultury.“⁹⁵

Z výpovědí respondentů lze soudit, že pro migranty z Evropy integrace do čínské kultury není obtížná. U každého migranta nakonec po čase proběhlo úspěšné začlenění do společnosti, a to i ze strany čínské společnosti. V některých případech jako u Alexandera se jedná dokonce o asimilaci s čínskou společností. Migranti z Evropy mají již ze své rodné země určité povědomí o čínské kultuře. I když jejich země nemusí mít

---

⁹⁴ Respondentka Debi.

⁹⁵ Respondent Laurent.

dobré vztahy s Čínou, snaží se tyto názory filtrovat a vytvářet si svůj vlastní ojedinělý názor. Migrantům z Evropy znepríjemňuje počáteční pobyt zejména čínská národní politika. Než dosáhnou všech administrativních povolení, trvá to často až několik měsíců. I přesto, že se setkávají s negativními zkušenostmi, je to neodradí. Berou to jako součást čínské kultury. Tím jsou myšleny například jejich zvyky, které ve své zemi nepraktikují. Respondenti se shodují na tom, že důležité je být součástí čínské společnosti, jinak je obtížné porozumět tamní kultuře. Chodí tedy ven, snaží se bavit s Číňany a účastnit se dění ve společnosti. Evropští migranti jsou za interakci s Číňany velmi rádi. Nevnímají žádnou diskriminaci, ba naopak pocítují, že Číňani jsou k cizincům z Evropy velmi přátelští. S tím však rozhodně nesouhlasí migranti z jižní Asie a Afriky.

Migranti z jižní Asie, kteří byli osloveni v této práci, jsou konkrétně z Pákistánu, Indie a Bangladéše. Tyto země mají stejné kulturní dědictví a společnou historii. Bangladěš a Pákistán jsou z velké části muslimskou zemí na rozdíl od Indie, která převažuje hinduistickým náboženstvím.⁹⁶ Oslovení migranti z jižní Asie vykazují určitou schopnost adaptace, není to však tak jednotné a úspěšné jako u migrantů z Evropy. Je patrné, že určitou roli v jejich přizpůsobivosti značí i jejich národní kultura a víra. Respondenti z jižní Asie ukazují, jak přínosnou zkušeností pro ně je studovat či pracovat v Číně. Nebylo to ale pro ně na začátku jednoduché. Měli očekávání, která se často změnila.

Prvním osloveným respondentem z jižní Asie je Bilawel, který konkrétně pochází z Pákistánu. Pákistán a Čína mají velmi dobré vztahy, což má podle Bilawela dobrý vliv na práci a studium v Číně. Vztahy se vyvíjejí již od historie. Pákistán vnímá Čínu jako jednoho z nejbližších přátel a partnerů, naopak pro Čínu má Pákistán význam „železného bratra“.⁹⁷ Bilawel odešel do Číny ze své vlastní perspektivy. Podle něj totiž vzdělávací systém není v Pákistánu spolehlivý. Je u nich dokonce běžnou realitou, že držitelé zahraničních diplomů mají vysokou šanci získat dobrou práci. Všechny jihoasijské země se na to spoléhají a chtějí, aby jejich obyvatelé šli studovat či pracovat do zahraničí. Respondent Bilawel sice čínskou kulturu a politiku respektuje, vyjadřuje ale svoji národní

---

⁹⁶ QUADER, Shams Bin. *Cultural policy and national identity* [online]. The Daily Star, 2007. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.thedailystar.net/news-detail-12888>.

⁹⁷ AWAN, Zamir Ahmed. *China-Pakistan: A journey of friendship (1950-2020)* [online]. Global Times, 2020. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.globaltimes.cn/content/1189007.shtml>.

hrdost a nevidí tak smysl v účasti na dění v Číně. Integrovat se do společnosti odmítá, čili se separuje a přijde mu to zbytečné, i když čínská společnost by za kontakt s ním byla ráda.

„Každá kultura má svou vlastní cestu. My, Jihoasijské, jsme ve srovnání s Čínou velmi zaostalí, takže v Číně nemáme žádné velké potíže a máme tam spíš komfort. Čínská kultura na nás upřímně nemá žádný vliv, neboť my máme svou vlastní kulturu. My čínskou kulturu samozřejmě respektujeme, ale máme své zvyky a tradice. Takže se s čínskou společností moc neseťkáváme. Bereme to tak, že jsme tam prostě šli studovat. Žijeme na koleji, kde si můžeme vařit své vlastní jídlo a vykonávat své modlitby. Musím ale říct, že Číňané mají pro Pákistánců slabost. Jakmile starší Číňané slyší, že jsme z Pákistánu, tak nás i vítají ve svých domovech a dávají nám jídlo.“⁹⁸

Dalším respondentem, který odešel do Číny kvůli studiu, je Moin z Bangladéše. Stejně jako respondent Bilawel získal dokonce stipendium, bez kterého by si oba studium v Číně nemohli ani dovolit. Čína a Bangladéš vyvíjejí dobrou politiku, což má podle něj pozitivní efekt. Čínu tak vnímají v Bangladéši jako dobrého partnera. Moin v Číně studoval jak bakalářský program, tak i navazující magisterské studium. V době rozhovoru pobýval v Číně již pátým rokem. Čínu obdivoval vždy díky její dlouholeté historii a vzrušující kultuře. Svoji interakci s čínskou společností hodnotí nakonec úspěšně, ale nebylo to na začátku pro něj jednoduché. Respondent Moin je toho názoru, že ke kladné integraci a pochopení čínské kultury dojde pouze během interakce s čínskou společností. Zároveň neopouští svou vlastní kulturu a snaží se balancovat mezi nimi:

„Myslím si, že jsem se integroval velice dobře, a dokonce to pro mě nebylo ani tak těžké. Celý proces trval přibližně 1 rok. Snažím se vždy držet nohy ve dvou nádobách. To znamená, že jsem na jedné straně s čínskou kulturou a na druhé v mé zemi. Musím ale říct, že jsem se na začátku dost mýlil a neměl na to stejný názor jako teď. Měl jsem z Číny špatný pocit a stejně tak z Číňanů. Když jsem se snažil mluvit v angličtině, byl jsem všemi ignorován. Jakmile jsem se naučil čínsky, zjistil jsem, že jsou přátelštější a nápomocní.“⁹⁹

---

⁹⁸ Respondent Bilawel.

⁹⁹ Respondent Moin.

Na rozdíl od respondentů, kteří pocházejí z Pákistánu a Bangladéše, mají poněkud horší podmínky respondenti z Indie. Vztahy mezi Indií a Čínou nejsou dobré. Vzájemně se obviňují z nedořešených problémů z historie. Panuje mezi nimi velké napětí, což není dobré pro jejich obchodní styky.¹⁰⁰ Migranti z Indie sami o sobě tvrdí, že jsou dobře přizpůsobiví a nemají tak problém s adaptací. V Číně ale nemají dobré mínění o Indech, což často znesnadňuje jejich životní podmínky v Číně a má to negativní vliv na integraci. Právě respondent Nilesh, který je původem z Indie, pocítil v Číně problém spojený se svou národností. I když Indie a Čína nemají zrovna nejlepší vztahy, respondent Nilesh se tím nikdy nenechal odradit. Nilesh byl přijat na půlroční kurz čínského jazyka a poté tam chtěl pokračovat jako učitel jógy. To však pro něj nebylo jednoduché (popsáno v kapitole Vývoj imigrační politiky). Nilesh na základě dvou let zkušeností hodnotí adaptaci jako poměrně úspěšnou, čínský systém ho nakonec přijal, ale stále se potýká v některých případech s diskriminací kvůli svému:

„Řekl bych, že integrovat se s místní kulturou mi trvalo přibližně 5 měsíců. Jelikož jsem učitel jógy, tak bývám obklopen velmi milými čínskými lidmi. Číňané totiž milují tradiční jógu z Indie. To však neznamená, že tu žijí jen dobří lidé. Na začátku jsem měl docela problémy. Potýkal jsem se například s tím, že mi nechtěli v bance otevřít bankovní účet. Zatímco všichni ostatní cizinci s tím neměli problém. Dlouhou dobu jsem nemohl ani využívat veřejně přístupná kola na ježdění. My Indové tu máme problém i kvůli „hnědé“ barvě, což nám trochu znepříjemňuje život. Přitom je to absurdní. My jim nic špatného neděláme, naopak je respektujeme. I přes diskriminaci se mi tu ale žije mnohem svobodněji a jsem tu šťastný.“¹⁰¹

Dalším respondentem, který pochází také z Indie, je Hemal. On sám vnímá tlak mezi Indií a Čínou, ale v jeho rozhodnutí odejít do Číny mu to nezabránilo. Do Vnitřního Mongolska, což je autonomní oblast Číny, odešel kvůli pracovní příležitosti, která mu byla nabídnuta. Hemal již před odjezdem měl docela dobré mezinárodní zkušenosti s městem Chöch хот, takže byl rád, když tam mohl odjet. Hemal vyjadřuje míru spokojenosti v Číně. Adaptaci do čínského prostředí Hemal hodnotí ze své strany kladně, ale bohužel

---

¹⁰⁰ *India-China dispute: The border row explained in 400 words* [online]. BBC News, 2021. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-53062484>.

¹⁰¹ Respondent Nilesh.

ani Hemal nebyl výjimkou a setkává se s rasovou diskriminací. Podotýká však, že Indové jsou přizpůsobiví, což je pro ně značnou výhodou:

„Na začátku to bylo velmi těžké. Ale jak dny ubíhaly, tak jsem si postupně zvykl. Teď po 11 měsících můžu říct, že jsem tu velice rád a nemám žádný problém s čínskou kulturou. V nějaké míře si udržuji i svou kulturu, ale řekl bych, že my Indové velmi dobře přijímáme a respektujeme odlišnou kulturu. Problém je spíš z čínské strany. Vládne tam trochu diskriminace vůči nám „hnědým“.“¹⁰²

Posledním respondentem z jižní Asie je Mayank, který pochází také z Indie. Již čtvrtým rokem pracuje v Číně, konkrétně ve městě Šanghaj. Pracovat v Číně si však nikdy nedokázal představit. Po svém magisterském studiu dostal několik zvacích dopisů z různých zemí. Čína byla tehdy u něj na posledním místě. Vnímal totiž okolní názory a podle toho si utvářel svoji negativní představu o Číně. Jeho bratr ho však přesvědčil. Jeho pocity o Číně se nakonec změnily. Respondent Mayank vyrovnání se s čínskou kulturou popisuje kladně, je v Číně navíc spokojený, ale bohužel se setkává stejně jako ostatní respondenti z Indie s diskriminací kvůli svému původu:

„Do Číny jsem vůbec nechtěl. Neumím totiž vařit a také jsem měl mentální představu, že lidé v Číně jedí téměř všechno, takže by pro mě bylo velmi těžké získat vegetariánské jídlo. Nakonec jsem byl ale rád, že mě můj bratr přesvědčil, ať to zkusím. Nyní jsem tu totiž opravdu šťastný. Samozřejmě se stále s určitými věcmi musím vyrovnávat, jako když si ode mě odsedne Číňan na druhou stranu metra anebo když někdo řekne „Indové nejsou naši přátelé“. Myslím si, že jsem dostatečně otevřený, abych viděl a přijímal věci tak, jak to je. Takže pro mě nebyl problém se zde přizpůsobit. My Indové jsme v každé situaci dobře přizpůsobiví.“¹⁰³

Podobně jako Indové se s těžšími životními podmínkami ztotožňují i migranti z Afriky. Čína má s Afrikou výborné obchodní vztahy. Rostoucí počet migrantů z Afriky mění složení čínské společnosti. Největší africká diaspora se nachází konkrétně v Kantonu.

---

¹⁰² Respondent Hemal.

¹⁰³ Respondent Mayank.

Spousta afrických migrantů v Číně ale čelí rasové diskriminaci, regulaci vízové politiky a špatnému přístupu ve zdravotnictví. To jsou klíčové aspekty, které ovlivňují kvalitu života afrických migrantů.¹⁰⁴ Bohužel tyto zkušenosti mají i samotní respondenti, kteří popisují svoje působení v Číně a svoji snahu o integraci.

Respondentem z Afriky je Opanfo, který pochází konkrétně z Ghany. Pro Opanfa je migrace aktivita, které si podle něj váží „každý tvor ve vesmíru“. Opanfo se rozhodl, že taky překročí hranice Afriky a vydá se na cestu pro lepší budoucnost své vlastní i své rodiny. Jedním z jeho důvodů odejít do Číny bylo právě vysokoškolské vzdělání v technologickém oboru. Svoji interakci s čínskou kulturou hodnotí jako špatnou. Opanfo se snaží být v kontaktu s hostitelskou společností, bohužel je ve většině případů odmítán:

„Není to sice naše kultura, ale nyní tu žijeme, tak se musíme chovat tak, jak je tu zvykem. Snažíme se integrovat s jejich kulturou. Mluvíme jejich jazykem, dodržujeme jejich pravidla a jíme jejich jídlo. Podle mě Číňané mají rádi africkou kulturu. Často jsme totiž byli ve škole vyzváni, abychom uspořádali akci, kde představíme svou kulturu. Názory na nás Afričany se však liší. Někteří jsou dobře osvětleni, zatímco jiní nejsou, a proto nemají rádi černochy. To jsou ale názory založené na mylných představách. Je pak problém se integrovat do společnosti, která nás odmítá.“¹⁰⁵

Dalším respondentem je Edwin, jehož rodná země je také Ghana. Edwin se rozhodl odejít do Číny kvůli magisterskému studiu. Stejně tak jako ostatní respondenti Edwin vnímá Čínu v současné době jako jednu z nejlepších v oblasti technologie, což souzní s jeho kariérou. Edwinova snaha o integraci je velmi podobná jako u Opanfa:

„Myslím, že jsem se v rámci možností adaptoval. Trvalo to přibližně jeden rok. Nebylo to ale vůbec jednoduché na začátku. Je to rozdílná kultura s jinými zvyky a pravidly. Musel jsem se naučit vyrovnat se změnami, což беру teď zpětně jako pozitivum. Mrzí mě jedna věc. My Afričané se opravdu snažíme přizpůsobit, ale bohužel ze strany Číny čelíme velké diskriminaci. Je mi stále

---

¹⁰⁴ HALL, Brian J, Wen CHEN, Carl LATKIN, Li LING a Joseph D TUCKER. Africans in south China face social and health barriers. *The Lancet* [online]. 2014, **383**(9925), 1291-1292 [cit. 2021-03-03]. ISSN 01406736. Dostupné z: doi:10.1016/S0140-6736(14)60637-1.

¹⁰⁵ Respondent Opanfo.

dost nepříjemné o tom po 5 letech mluvit. Ta situace k nám „černým“ se jenom zhoršuje. Je pak hodně těžké se integrovat do společnosti, která tě nepřijímá.“

Z výpovědí afrických migrantů lze vidět značnou snahu o integraci do čínské společnosti. Problémem neúspěšné integrace ale je, že je společnost nepřijímá. Migranti z Afriky čelí intenzivní diskriminaci, která má vliv na jejich působení v Číně. Ve vzdělávacích institucích, kde tráví většinu svého času, se pokoušejí o multikulturní obeznámení, což si migranti velmi cení. Partnerství mezi Čínou a Afrikou nemá žádný vliv na lepší podmínky pro Afričany uvnitř Číny.

Určitou diskriminaci zažívá i respondentka z Latinské Ameriky, která pochází konkrétně z Chile. Latinská Amerika má velmi dobré vztahy s Čínou a dá se říct, že tyto vztahy jsou čím dál důležitější. Čína navíc rozšiřuje v tomto roce 2021 svoji vizi zahraniční politiky a má se to dotknout právě Latinské Ameriky.¹⁰⁶ Respondentka Lesslie pociťuje, že dobré vztahy mezi zeměmi mají i vliv na její život v Číně. Existují určité výjimky z daní, takže věci dovezené ze své země může v Číně koupit velice levně. Navíc ve městě Chengdu otevrou jejich konzulát, což je podle Lesslie zvláštní, když v celém městě je jen deset až patnáct lidí z její země. Lesslie do Číny odešla se svým přítelem. Lesslie se však na rozdíl od svého přítele rozhodla pro další studium. Studuje již třetím rokem čínský jazyk. Lesslie bojuje s kulturními rozdíly, ale svoje přizpůsobení se čínské kultuře a společnosti hodnotí kladně:

„Myslím si, že jsem se integrovala docela dobře. Jelikož jsem ateista, nemám žádné velké nároky na svůj životní styl, takže adaptace na nové místo pro mě nebyla složitá a trvala přibližně půl roku. Každopádně věřím, že ostatní z mé země, kteří jsou katolíci či jiné víry, by problém měli. Dlouhou dobu jsem si ale zvykala na jejich způsoby chování a zkrátka na odlišný styl života. Je tu navíc poměrně těžké si najít čínské přátele. Místní obyvatelé neumějí anglicky, a i když se snažím mluvit čínsky, tak mi mnohdy nerozumí. Navíc často pociťuji z jejich strany diskriminaci směřovanou na mě a na všechny cizince, kteří mají „hnědý“ či „černý“ pigment. Já mám totiž hnědou pleť, takže vypadám

---

¹⁰⁶ BERNHARD, Isabel. *China Is Expanding Its Foreign Policy Vision. Is Latin America Ready?* [online]. The Diplomat, 2021. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2021/01/china-is-expanding-its-foreign-policy-vision-is-latin-america-ready/>.

*například jako Indka a ke všemu jsem žena. Cítím se absurdně, protože tohle je něco, co nemůžu změnit.*¹⁰⁷

Pro migranty z Latinské Ameriky jsou určitou výhodou dobré vztahy s Čínou. Z výpovědi respondentky Lesslie je vidět značný kulturní rozdíl a časté nepochopení. I přesto, že se v Číně adaptovala poměrně dobře, má stále problém s interakcí čínské společnosti, což může způsobovat vzájemná jazyková bariéra. Dílčí problém je ze strany Číňanů, kteří u ní vytvářejí pocit diskriminace.

5.4. Vnímání kulturní odlišnosti

Oslovení respondenti již projevili povědomí o kulturní odlišnosti uvnitř Číny (viz kapitola Jednotnost a rozmanitost Číny). Uvědomují si, jak o to náročnější je integrovat se do rozmanité kultury. Každá kultura má svoje zvyky, tradice a pravidla. Lidské chování je ovlivňováno právě tím, co je pro danou kulturu charakteristické. Tím může být vzdělání, sociální postavení či náboženství. Mezi kulturami existují rozdíly například i v přípravě jídla či v tom, co je považované za zdvořilé chování.¹⁰⁸ Právě kulturním rozdílům čelí migranti během svého přemístění. Kvůli kulturním rozdílům dochází k složité adaptaci do nové společnosti, ke vzájemnému nepochopení a často ke kulturnímu šoku. Je proto důležité, aby migranti chápali rozdílnost kultur a uvědomovali si hodnoty daných kultur. Některé kulturní rozdíly je možné rozpoznat již na první pohled, čímž může být například styl oblečení. Naopak některé odlišnosti jsou vidět, až když člověk promluví jiným jazykem. Později se lze setkat i s odlišnými zvyky či pravidly.¹⁰⁹ Jak už je naznačeno, v této kapitole dojde k odpovědi na druhou výzkumnou otázku (viz kapitola Úvod a cíl práce), čili migranti sdělí, jak a v čem vnímají kulturní odlišnosti.

Na základě odpovědí respondentů byla vytvořena tabulka (viz Tabulka č. 2), ze které lze vyčíst, že všichni respondenti prokázali povědomí o kulturních rozdílech. Někteří respondenti dále dodávali, že počítali s tím, že se v Číně budou setkávat s rozdílným stylem života, což s sebou nese rozdílné normy, pravidla, zvyky a další důležité

---

¹⁰⁷ Respondentka Lesslie.

¹⁰⁸ BILLIKOPF, Gregorio. *Party-Directed Mediation: Helping Others Resolve Differences*. University of California, 2009. ISBN 9780615246338, s. 239-241.

¹⁰⁹ *Kultura a kulturní rozdíly* [online]. Czechkid, 2007. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <http://www.czechkid.cz/si1140.html>.

skutečnosti. V dané tabulce (viz Tabulka č. 2) a v následujících dalších tabulek je využito členění respondentů podle pořadí, které je zavedeno v kapitole Metodologie, kde jsou mimo jiné uvedeny základní informace o respondentech.

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13
Ano, vnímám kulturní rozdíly	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ne, nevnímám kulturní rozdíly													

Tabulka 2 – Vnímání kulturních rozdílů¹¹⁰

I když bylo prokázáno u oslovených respondentů povědomí o kulturních odlišnostech, tak pro každého znamená kultura a její hodnoty něco jiného, a proto vnímá a přijímá rozdíly z různých stran. Pro někoho existovaly větší kulturní rozdíly. Bylo pro ně těžké se jim vyrovnat, ale i tak všichni respondenti berou kulturní odlišnosti jako samozřejmost, protože každá kultura je podle nich jedinečná a má své hodnoty. Většina Evropanů podotýká, že na Čínu působí vliv ze Západu. Už podle nich není Čína tak rozdílná, jak tomu bylo dříve. Respondent Laurent vnímá kulturní odlišnosti téměř ve všem, ale bere to tak, že každá kultura má své kouzlo a každého přitahuje něco jiného:

„To je těžké určit, pro někoho kultura je jen jídlo. Pro jiné kultura může znamenat životní styl, historické a náboženské dědictví či umění. Šel jsem do Číny s tím, že tam poznám novou kulturu. Chtěl jsem objevovat buddhistické, taoistické chrámy, ale také i jejich jídlo. Zajímal mě jejich způsob, jak nahlížejí na věci. Chtěl jsem se dozvědět víc o jejich umělcích, zhlédnout čínské filmy a objevovat věci, které nejsou popsány v turistických průvodcích. Někdo by mohl říct, že jsem tam šel právě kvůli rozdílnostem, ale já ji šel poznat. Věděl jsem, že ta kultura bude rozdílná od té moje, za to ale nemám právo čínskou kulturu soudit. Můžu pouze poznávat a respektovat.“¹¹¹

Po příjezdu do Číny každého čekalo mnoho rozdílů, se kterými se musel daný migrant vyrovnat. Jelikož povědomí o kulturních odlišnostech potvrdili všichni participující respondenti, tak pro lepší strukturální přehlednost byly na základě všech výpovědí respondentů vymezeny hlavní a nejčastější oblasti, které migranti vnímali jako odlišné, což lze vidět v následující tabulce (viz Tabulka č. 3). Tabulka, která je vytvořena

¹¹⁰ Vlastní zpracování dle rozhovorů s migranty.

¹¹¹ Respondent Laurent.

na základě výpovědí oslovených respondentů, nám říká, v jakých oblastech daní migranti pociťují odlišnosti. Jedná se konkrétně o oblast životního stylu a chování Číňanů, rovnoprávnost žen a mužů, gastronomii, vzdělávání a náboženství.

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13
Životní styl a chování Číňanů	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rovnoprávnost žen a mužů						X		X	X	X	X		X
Gastronomie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vzdělávací systém		X	X	X	X		X				X	X	
Náboženství						X	X	X	X	X			X

Tabulka 3 – Odlišnosti působící na jednotlivé migranty¹¹²

Životní styl a chování Číňanů

Všichni respondenti vidí rozdíly už v samotném chování a způsobu života Číňanů. Číňané podle migrantů dodržují dost přehnaně veškerá pravidla a tvrdě pracují. Dle některých respondentů je to až nezdravé. Respondenti si všimli pozitivního jevu, a to že si dokážou užívat volného času víc než ostatní kultury. Scházejí se v parcích, hrají společenské hry, tancují, zpívají a vzájemně se baví. Naopak za nevhodné někteří migranti vnímají plivání nejen na ulicích, ale i v budovách a mlaskání během jídla. Dále se migrantům nelíbí kouření cigaret na veřejných místech, strkání do lidí ve veřejné dopravě a další podobné situace. Problémy mají migranti také s obsahem komunikace. Během prvních setkání mají v Číně tendenci pokládat příliš osobní otázky, které by byly v jiných zemích považovány za neslušné.¹¹³ Konkrétně se o tom rozmluvila respondentka Lesslie:

„Myslím si, že Latinoameričané a Číňané jsou úplně opak. My jsme velmi otevření a Číňané jsou zase moc plaší. Vždy se objímáme a líbáme. To je ale pro Číňany velmi nevhodné. Číňané nepreferují ani podání ruky. Jsou navíc hodně upjatí, neboť my v Latinské Americe mluvíme o sexu, feminismu, politice, rasismus atd., ale v Číně je to považované za velmi neslušná témata. Číňané zase říkají věci, které by se před námi neměly říkat. Jsou tím myšlené fráze jako „jste tlustí“, „jste černí“, „bílé lidé jsou hezčí“ a podobné věci.

¹¹² Vlastní zpracování dle rozhovorů s migranty.

¹¹³ OSTROWSKI, Pierre a Gwen PENNER. *It's All Chinese To Me: An Overview of Chinese Culture, Travel & Etiquette in China*. Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4917-3.

Dokonce se vtíravě ptají „proč nejste ženatý?“, „proč nemáte děti?“. Pro nás je to jen velmi divné anebo ne příliš zdvořilé se takto ptát.“¹¹⁴

Z výše zmíněného je zcela zřejmé, že se nejedná o individuální zvyky, ale o sociální praktiky, které jsou charakteristické pro společenské rysy hostitelské kultury. Ačkoli mezinárodní migranti pociťují rozdílné chování v Číně a často je to pro ně nepříjemné, tak to berou jako součást jejich kultury. Migranti však zpětně podotýkají, že na začátku to byla jedna z věcí, která ovlivňovala jejich přizpůsobení se společností.

Rovnoprávnost žen a mužů

I přesto, že rovnoprávnost žen a mužů ve většině západních zemí je v rámci možností vyřešena, tak pro některé migranty z asijských zemí je to stále aktuální problém v jejich společnosti. Konkrétně pozitivní rozdíl v Číně na toto téma byl shledán u migrantů z Indie a Afriky, u kterých stále převládá diskriminace žen. Tito migranti v Číně ocenili přístup k ženám. Pozitivní rozdíl popisuje respondent Nilesh:

„Líbí se mi, že se v Číně zachází se ženami stejně jako s muži. Ženy přispívají do rodinného rozpočtu, což v Indii není běžné. Ženy tady v Číně mají možnost studovat, a dokonce vykonávají povolání. Moje sestra v Indii nemohla ani na studium. Ženy v Indii mají většinou určené postavení a to, aby se postarali o nás chlapy. To znamená navařit a udržovat domácnost. Ve městech a v bohatších rodinách se to už mění, ale ve srovnání s Čínou jsme pořád pozadu.“¹¹⁵

Oproti Indii a dalším státům, kde panuje diskriminace mířená na ženy, je v čínské ústavě uvedeno, že ženy mají stejná práva jako muži ve všech sférách života a rovné zacházení. I přesto se v pracovních nabídkách objevují fráze „pouze muži“ či „vhodné pouze pro muže“, protože pro to neexistuje právní omezení a nelze tomu nijak zabránit.¹¹⁶ Nerovnost žen vnímá na základě zkušeností z Číny respondentka Lesslie, která je toho názoru, že diskriminace žen v Číně existuje:

---

¹¹⁴ Respondentka Lesslie.

¹¹⁵ Respondent Nilesh.

¹¹⁶ „Only Men Need Apply” Gender Discrimination in Job Advertisements in China [online]. Brian Stauffer for Human Rights Watch, 2018. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/report/2018/04/23/only-men-need-apply/gender-discrimination-job-advertisements-china#>.

„Pociťuji, že ženy v Číně stále čelí diskriminaci. Nemají stejné možnosti jako muži. Oni o tom ale nemluví jako o diskriminaci, a hlavně to neříkají nahlas, nazývají to „věci, které by žena neměla dělat“. To mi hrozně vadí. My ženy jsme schopné a můžeme dělat stejné věci jako muži.“¹¹⁷

Gastronomie

V Číně je jídlo řazeno jako druhá nejdůležitější potřeba člověka. Konkrétně se jedná o čtyři potřeby v následující posloupnosti: oblečení, jídlo, bydlení a doprava. Co se týče jídla, tak čínská kuchyně zahrnuje styly pocházející z různých oblastí Číny. Styly kuchyň se tak liší podle regionu a etnického původu. Čínské jídlo má však svůj jedinečný styl.¹¹⁸ V Číně se jí hůlkami, jídlo je velmi pálivé a bohaté na maso a zeleninu. Není divu, že všichni migranti pociťují odlišnost právě v jídle. Zejména pro migranty z Pákistánu, Bangladéše a Indie znamená jídlo ten největší problém, kterému čelí v Číně:

„Země jižní Asie mají téměř všechny stejné jídlo a pravděpodobně se liší od celého světa. Z jižní Asie nebude mít rád čínské jídlo nikdo, hlavním důvodem je jejich způsob vaření a chuť. Máme určité věci, které jsou pro nás omezené, a ty jsou zejména v mase.“¹¹⁹

„Jídlo je tu pro mě velký problém a stejně tak pro lidi, kteří jsou hinduistického vyznání. Jsme většinou vegetariáni, a když chceme jíst venku, tak to nejde, protože Číňané mají skoro ve všem maso, takže většinu času si musím vařit doma. Venku jím pouze vegetariánská jídla, které jsem během svého pobytu tady našel. Řekl bych, že jsem tu prakticky ani nikoho z Číňanů nepotkal, kdo by byl vegetarián. Naopak jedna moje kamarádka Číňanka mi říkala, že by nemohla žít v Indii, protože by jí chybělo maso. Nedokážou bez toho žít.“¹²⁰

Z výpovědí respondentů lze říct, že pro migranty z jihoasijských států je jídlo velmi odlišné. Problémem pro migranty je zejména chuť a také to, že migranti těchto zemí praktikují náboženské vyznání jako je islám a hinduismus, což pro ně znamená omezení v mase. Většina z nich jsou navíc vegetariáni, takže maso nejedí vůbec. Ostatní migranti

---

¹¹⁷ Respondentka Lesslie.

¹¹⁸ XUE, Rong. *Chinese culture: A Course Book*. Nanjing: University Press, 2014. ISBN 978-7-305-13380-0, s. 282-284.

¹¹⁹ Respondent Bilawel.

¹²⁰ Respondent Nilesh.

rozdílnost bezprostředně vnímali jak v samotném jídle, tak i ve způsobu servírování. Tím jsou myšleni zejména Evropané, kteří se setkávali s pouličním stravováním. Evropané se k tomuto způsobu stravování staví pozitivně. Jen se pousmívali, že kdyby hygiena z Evropy viděla podmínky pro vaření, tak by nejspíše vše pozavírala. Čínské jídlo definují jako velmi bohaté, chutné a za velmi nízkou cenu. Migranti z Francie podotýkali, že v Číně postrádají maso. Naopak migranti z ostatních států Evropy, pokud nebyli vegetariáni, tak se jimi stávali právě v době působení v Číně.

Vzdělávací systém

Téměř všichni migranti, kteří odešli do Číny za vzděláním, cítí odlišnost ve studiu. Metody učení, které jsou praktikované v Číně, se poněkud liší od ostatních států. V Číně je preferováno studium řízené učitelem s využitím učebnic. Studenti si poslušně zapisují a mlčí. Tento přístup „vedený učitelem“ je využíván po celé Číně. Učitel se stává pro studenty autoritou a studenti mají tak pocit, že je pro ně jediným možným zdrojem znalostí. Učitelé poskytují systematické informativní lekce studentům, kteří pasivně přijímají informace. Metody, které obsahují situace jako řešení problému v praxi a kritické myšlení, nejsou na čínských školách využívány. Číňané věří, že tento přístup je tím nejlepším. Od tohoto přístupu se již léta snaží odklonit západní země. Preferují spíše styl, kde je student součástí skupinové interakce a není jen příjemcem informací. Je navíc podporováno kritické myšlení, které v Číně znamená přenesení těžiště na studenta.¹²¹ Rozdílnost stylu studia pozoruje i respondent Alexander:

„Vzdělávací systém je poněkud jiný než u nás. Má centralizovanou strukturu a je pod přísným dohledem ministerstva. Ten styl je takový, že se jedná pouze o výklad profesora. S námi studenty se nikdo nebaví.“¹²²

Styl řízený učitelem je uplatňovaný na bakalářských, magisterských a doktorských studiích, neboť respondenti, kteří studují kurz čínského jazyka, se s tímto přístupem nesetkali. Při studiu čínského jazyka je používána stejná metoda jako v západních zemích, čili i studenti jsou součástí hodiny a mohou vstupovat do konverzace s učitelem. I přesto ale pocítili rozdílnosti ve vzdělávání, jako je učení věcí nazpaměť či frekvence výuky:

---

¹²¹ CLARKE, Janice. Student centred teaching methods in a Chinese setting. *Nurse Education Today* [online]. 2010, **30**(1), 15-19 [cit. 2021-03-04]. ISSN 02606917. Dostupné z: doi:10.1016/j.nedt.2009.05.009.

¹²² Respondent Alexander.

„Velkým rozdílem pro mě bylo, když jsem se musela naučit své lekce nazpaměť, aniž bych hledala porozumění. Museli jsme se naučit vždy nějaký text a doslovně ho přeříkat. Nikoho nezajímalo, zda tomu rozumím. Když jsem to ale dokázala, bylo to pro mě skutečné znamení adaptace.“¹²³

„V Číně mají odlišnou frekvenci výuky. Z Česka jsem zvyklá mít výuku maximálně tři dny v týdnu, ale v Číně se chodilo každý den od osmi ráno do odpoledne, a to jsem studovala pouze kurz čínského jazyka. Ostatní, co navštěvovali bakalářské či magisterské studium, tak trávili ve škole šest dní v týdnu od rána do večera.“¹²⁴

Vzdělávací čínský systém je pro zahraniční studenty zejména ze západních zemí opravdu rozdílný a často jim trvá, než si na nový styl navyknou. Odlišnost migranti vidí v metodách výuky, ve stylu učení a ve frekvenci výuky. Respondent Laurent, který je v postavení učitele francouzštiny v Číně, si taktéž musel zvyknout na rozdílný styl vyučování a bere to jako výzvu. Líbí se mu totiž, že ve výuce jazyka není upřednostňována gramatika, má tak prostor na komunikaci a hry se studenty. Stálé opakování vět a textů ale nepreferuje.

Náboženství

Někteří respondenti pocítují rozdílnost právě v náboženství. Jde především o migranty, kteří některé náboženství praktikují. Náboženství je pro ně důležitou součástí života. Pokud nemohou vykonávat své modlitby, znamená to pro ně určité omezení jejich tradičního životního stylu. Respondenti rozdílnost vidí zejména v tom, že je Čína ateistická a aktivita náboženských skupin je přísně sledována. Oficiálně je Čína ateistickou zemí od konce 40. let 20. století. Číňané i přesto mohou praktikovat svou víru v rámci určitých pravidel. Náboženství mohou lidé vykonávat v omezeném režimu. Za porušení vládních nařízení jsou náboženské skupiny přísně trestány.¹²⁵ Tento fakt potvrzuje i respondent Bilawel, který byl touto rozdílností ovlivněn při jeho působení v Číně:

---

¹²³ Respondentka Debi.

¹²⁴ Respondentka Veronika.

¹²⁵ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

„V Číně existuje pravidlo, že na veřejných místech náboženské rituály nemůžeme vykonávat. Bylo však dovoleno nám muslimům se modlit uvnitř mešit, které byly oficiálně registrovány na různých místech v Chengdu, nebo také uvnitř našich pokojů. V naší zemi neexistuje žádné takové omezení.“

Svou víru tak v Číně praktikují především taoisté, buddhisté, muslimové a křesťané. Jak již naznačoval respondent Bilawel, dokonce existují veřejně přístupné kostely, chrámy a mešity. Migranti, kteří jsou islámského vyznání, si však cení alespoň toho, že Čína povoluje muslimům navštěvovat mešity. Někteří z Číňanů, kteří jsou ateisté, mají vztah k filozofickým směrům, jako je například konfucianismus. Filozofické směry berou jako cestu života.¹²⁶ V tom pocítuje rozdíl respondent Nilesh:

„Pro nás je naše náboženství (hinduismus) životním stylem, ale v Číně žádné náboženství nepraktikují. Většina čínské populace jsou ateisté. Je to pro mě opravdu zvláštní. V Číně navíc nemají kastovní systém, to se mi na Číně líbí nejvíce. V Číně si totiž váží talentu, ale v Indii před talentem upřednostňují kastovní systém, který je nespravedlivý.“¹²⁷

5.5. Bariéry během integračního procesu

Jak již bylo řečeno v kapitole Průběh integrace mezinárodních migrantů, každý migrant, který se rozhodl přijít do Číny, zažívá rozdílný průběh adaptace do nové společnosti. S tím souvisí spousta vnitřních faktorů. Jedním z nich může být právě vnitřní uspořádání Číny, což bylo podrobně zmíněno již v kapitole Jednotnost a rozmanitost Číny. I když se Čína vyznačuje svou jednotností navenek, uvnitř je to velice rozmanitá země. Pro některé migranty s rozdílnou národností tak může změna prostředí představovat velký problém a v některých případech může jít i o těžkou psychickou zátěž. Státní imigrační správa začíná vytvářet vnitřní změny, které by měly dopomoci adaptaci do čínské společnosti. Plánuje po celé zemi zřídit pobočky imigračních služeb, které by tak pomohly

---

¹²⁶ SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>.

¹²⁷ Respondent Nilesh.

integraci dlouhodobým zahraničním cizincům žijícím v Číně.¹²⁸ Toto řešení by bylo nápomocné, protože migranti čelí bariérám, které jim brání v úspěšné integraci do společnosti.

Tato část práce navazuje na kapitolu Průběh integrace mezinárodních migrantů, kde migranti popisují svůj průběh integrace s hostitelskou kulturou. Už v té kapitole byly naznačeny překážky, které mezinárodním migrantům bránily v úspěšném integračním procesu. Respondenti tak sami během rozhovoru definovali překážky, které působily nejintenzivněji na jejich začlenění do čínské společnosti. Na základě toho byly v této práci vymezeny nejčastější bariéry během jejich integrace do nové společnosti, a to konkrétně jazyková bariéra, přístup společnosti a přístup státu. Na těchto bariérách se respondenti ve většině případech myšlenkově shodli, což lze vyčíst z tabulky níže (viz Tabulka č. 4), která byla sestavena na základě odpovědí respondentů.

	R1	R2	R3	R4	R5	R6	R7	R8	R9	R10	R11	R12	R13
Jazyková bariéra	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Přístup společnosti							X	X	X	X	X	X	X
Přístup státu		X	X		X	X		X	X	X	X	X	X

Tabulka 4 – Bariéry působící na jednotlivé migranty¹²⁹

Jazyková bariéra

Úplně pro všechny oslovené migranty jako hlavní překážku představuje jazyk, a to i u migrantů, kteří žijí v Číně již několik let. Migranti svou jazykovou bariéru pocítují hned při svém příchodu do Číny, neboť na většině míst je vše značené pouze v čínštině. Když jsou k vidění na cedulích¹³⁰ překlady, tak často ve špatném významu a nesmyslné podobě. Jakmile se pokusí migrant zeptat v angličtině obyvatel Číny na jakoukoli informaci, tak ve většině případů neuspěje, a to i na místech jako letiště, vlakové nádraží či hotel. Svůj každodenní boj s čínským jazykem popisuje Nilesh:

„Naprosto všechno je v čínštině, takže většinou musím používat mobil, který mi to přeloží. Většina věcí funguje přes mobilní aplikace. Ty jsou bohužel kromě

¹²⁸ PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICS China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://merics.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>.

¹²⁹ Vlastní zpracování dle rozhovorů s migranty.

¹³⁰ Anglický překlad cedulí se nachází na letišti, v metru a ve škole.

Wechatu¹³¹ všechny v čínštině. Navíc téměř nikdo neumí anglicky, a když se snažím mluvit čínsky, tak mi často nerozumí, protože nejsou moc shovívaví. Obtížnost nastává například i při objednávání jídla. I po dvou letech, co tu žiji, tak stále musím vybírat restaurace, kde mají obrázky daných jídel.“¹³²

Migranti jsou si vědomi, že jazyk je důležitý dorozumívací prostředek. Pouze se znalostí čínštiny dojde k interakci s čínskou společností a k následnému pochopení kultury. Někteří migranti mají nedostatečné znalosti, i když se snaží čínštinu učit a chodí dokonce na kurzy čínštiny. Stále nejsou schopni se na plné úrovni domluvit a porozumět tak dané kultuře. Stěžejní problematickou situací jsou dialekty. Potížím s jazykem stále čelí respondent Alexander:

„Nejtěžší věcí je stále čínština. I když se ji snažím učit každý den, jde to hodně pomalu. Navíc spousta dialektů, které existují v Číně, tomu vůbec nepomáhá. Samozřejmě že tu člověk může žít pohodlně, aniž by uměl čínsky. Ale mám pocit, že pokud umíte čínsky, tak život je tu mnohem lepší. Je to jiná úroveň a je to na tom životě tady hodně znát.“¹³³

Jazyková bariéra je znát i v pracovním prostředí. Migranti, kteří odešli do Číny za prací, čelí komunikačním problémům. Většina Číňanů neumí anglicky, takže je těžké se s někým domluvit jinak než čínsky. Konkrétně se s tím potýkají oslovení respondenti, kteří jsou lektoři jógy. Nejsou schopni vysvětlit podstatu dané odborné záležitosti anebo problému. Často tak v návaznosti na to dochází k nedorozumění a ke vzájemnému nepochopení. Jazykovou bariéru v pracovním prostředí zažívá respondent Mayank:

„Je to docela obtížné, když neznám jazyk, protože nemůžu úplně vyjádřit své myšlenky. To se dost odráží na mé práci. Jsem učitel jógy a opravdu mi dělá problém se svými studenty mluvit a vysvětlit jim něco odborně. Nikdo anglicky neumí. Navíc stát a firmy nás nepodpoří ve studiu čínštiny.“¹³⁴

Další oblastí, kde neznalost jazyka hostitelské společnosti představuje překážku, je prostředí školy. Čínské univerzity sice začaly zavádět studijní obory, které jsou

---

¹³¹ Čínská aplikace, která slouží na volání, psaní zpráv, placení a objednávání.

¹³² Respondent Nilesh.

¹³³ Respondent Alexander.

¹³⁴ Respondent Mayank.

v angličtině. Studenti tak studují obor, který je vyučován v angličtině, ale někteří profesori bojují s anglickou komunikací, což zmiňuje i respondentka Veronika:

„Měli jsme jednu učitelku, která uměla v angličtině pouze základní věci. Bylo hodně těžké jí porozumět, když nám něco vysvětlovala. A když jsme se jí na něco doptávali, tak nerozuměla ona zase nám. S touto učitelkou komunikace byla velmi špatná a dost nám to stěžovalo podmínky.“¹³⁵

Přístup společnosti

Většina z migrantů uvádí, že zejména přístup čínské společnosti k nim samotným jim brání v úspěšné integraci a pochopení čínské kultury. Jedná se zejména o migranty z Indie, Bangladéše, Afriky a Latinské Ameriky. Migranti často zmiňují, že je s tím úzce spojena jazyková bariéra. Když se totiž naučí čínsky, tak vidí u Číňanů pozitivní reakce. Však mnohem závažnější přístup od čínské společnosti spočívá právě v předsudcích Číňanů čili již ve zmíněné rasové diskriminaci (viz kapitola Průběh integrace mezinárodních migrantů), která je mířena na některé národnosti. S diskriminací se setkávají zejména národnosti, jejichž příslušníci mají černý a hnědý pigment. Diskriminace má dopad na migranty v jejich každodenním životě. Respondenti popisují, že mají často problém při vstupu do restaurace či pouličního obchodu. Migranti se setkávají s odmítnutím od taxikáře anebo nastávají situace, kdy těmto migrantům nikdo nechce pronajmout byt. Rasovou diskriminaci popisují afričtí respondenti, a to Opanfo a Edwin:

„Číňané mají v hlavě, že Afrika je chudý kontinent a že jsme černí, a proto si nás dobírají. Donedávna jsme měli my Afričané přístup téměř ke všem místům. Po pandemii Covid-19 však africký národ v Číně utrpěl diskriminaci na vysoké úrovni, což dosvědčuje událost, kdy zemřel jeden africký student v důsledku odepření přístupu ve čtyřech různých čínských nemocnicích.“¹³⁶

„Jsou to rasisti. Smějí se nám téměř na každém rohu, a to jenom protože jsme černí. Znepříjemňuje nám to život. Jsou nám odmítnuty některá veřejně přístupná místa, a dokonce si v metru od nás odsedávají.“¹³⁷

---

¹³⁵ Respondentka Veronika.

¹³⁶ Respondent Opanfo.

¹³⁷ Respondent Edwin.

V Číně se o diskriminaci sice nemluví, ale spousta cizinců rasovou diskriminací zažívá. V této zemi totiž záleží na barvě pleti, neboť jsou preferováni zejména ti, kteří mají světlou pleť. Rasová diskriminace se dotýká nejenom Afričanů, ale všech, kteří jsou „hnědí“ či „černí“. Takové rasové členění si uvědomují ale i migranti z Evropy, kteří nejsou sice terčem urážek, ale díky tomu, že jsou „bílí“, pocítují značné výhody. Oslovení migranti popisují situace, kde se Číňanů snažili ptát, jestli se jim víc líbí Češka anebo Indka. Odpověď vždy byla, že hezčí je Češka, a nebáli se ani říct, že to je kvůli bílému obličejí. Hnědý či černý obličej bere čínská společnost jako za špinavý.

Přístup státu

I přesto, že za méně závažné problémy berou migranti vytvořenou vnitřní národní politiku pro cizince, tak se s tím ztotožnila téměř většina migrantů. Oslovení migranti často naráželi na zbytečné podmínky, kterými si museli projít po svém příjezdu. Čína vytvořila řadu příznivých politik, jejichž cílem je přilákat zahraniční talenty. Migranti ale při svém příjezdu čelí problémům spojeným s čínskou národní politikou určenou pro cizince, která na ně v zemi čeká. Sami mají pocit, že je dlouhou dobu čínský systém nepřijímal, a často jim to znepríjemnilo počáteční působení v Číně. Oslovení respondenti popisují konkrétně své zkušenosti:

„Přibližně měsíc trvá, než dostanete povolení k pobytu, a do té doby nemůžete prakticky nic. Skoro vše totiž funguje na mobilní aplikace. Většina aplikací vám umožní přístup, až když nahrajete váš cestovní pas. Pokud nemáte povolení k pobytu, tak registrace v aplikaci bude neúspěšná. Na začátku jsem nemohl využívat ani veřejně přístupná kola, která otevřete přes mobilní aplikaci.“¹³⁸

„Docela sranda byla, když po nás na imigračním chtěli zaplatit poplatek za žádost o povolení k pobytu, ale šlo to pouze s čínskou bankovní kartou. Hm, jenže bankovní účet vám otevřou, až když máte povolení k pobytu. Takže nám bylo řečeno, ať řekneme někomu z kamarádů a použijeme jejich bankovní kartu. Je to vtipné, protože když přijedete do nové země, nemáte tam žádné kamarády.“¹³⁹

---

¹³⁸ Respondent Alexander.

¹³⁹ Respondentka Veronika.

Z výše uvedených odpovědí od respondentů lze soudit, že pro migranty bylo náročné projít procesem, který následoval po příjezdu. Nejenomže na ně čekaly kulturní odlišnosti a jazyková bariéra, ale pociťovali i negativní přístup ze strany státu a společnosti. Znepříjemňovalo jim to jejich počáteční chvíle v nové kultuře a zároveň to vnímali jako bariéru v integraci do čínské společnosti. Jakmile dosáhli všech povolení, cítili se, jako by je samotná Čína přijala. Dlouhou dobu většina migrantů měla totiž pocit, že je Čína nechce, i když v tom státě už byli a prošli přes vízovou regulaci.

5.6. Dopady v důsledku migrace

Mezinárodní migrace přináší pro hostitelskou zemi pozitiva i negativa. Z hlediska Číny lze za pozitivní přínos považovat právě ekonomický růst, vyplnění volných pracovních míst a rozvoj škol. Za negativum Čína může brát následnou kulturní rozmanitost společnosti, které se zatím brání a nepreferuje ji.¹⁴⁰ Migrace nejenomže ovlivňuje hostitelskou zem, ale i samotné migranty během jejich přemístění, které s sebou přináší pozitivní i negativní dopady na jednotlivé migranty. Aby byly pochopeny dopady v důsledku migrace na jednotlivce, je důležité brát v potaz jejich průběh migrace a osobnost daného jednotlivce. Dále by měly být zahrnuty životní události během migrace, rasová diskriminace a faktory, jako jsou bydlení, zaměstnání a postavení ve společnosti.¹⁴¹ Jelikož migrace je individuální proces, tak na každého migranta může mít odlišný dopad. Oslovení migranti sami popsali dopady způsobené jejich migrací a ve většině případů se myšlenkově scházeli. Dopady byly rozděleny na pozitivní a negativní.

Pozitivní dopady

Mezinárodní migranti za pozitivní dopady, které jim migrace následně přinesla, hodnotí větší otevřenost novým kulturám. Většina migrantů totiž nakonec dokázala porozumět hostitelské kultuře a přizpůsobit se tak společnosti. Pociťují navíc bohatou zkušenost, díky které dosáhli migranti nových emocí, přátel a v neposlední řadě poznání nové kultury. Pozitivní dopad na sobě pozorují zejména respondenti Nilesh a Hemal:

---

¹⁴⁰ PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICs China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://merics.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>.

¹⁴¹ BHUGRA, D. Migration, distress and cultural identity. *British Medical Bulletin* [online]. 2004, **69**(1), 129-141 [cit. 2021-03-06]. ISSN 1471-8391. Dostupné z: doi:10.1093/bmb/ldh007.

„Myslím, že jsem díky Číně získal ohromné zkušenosti. Naučil jsem se žít v rozdílné kultuře, dokázal jsem se přizpůsobit a také jsem hodně nového poznal. Odcestovat na jiné místo mělo na mě ohromný efekt.“¹⁴²

„Tato zkušenost mě naučila, jak zůstat v zahraničí bez indického koření a jak si osvojit jinou kulturu a životní styl. Díky této zkušenosti jsem získal sebevědomí a rozhodně zlepšil svoji životní úroveň.“¹⁴³

Někteří migranti dále kladně vnímají zejména i svoji změnu pohledu na Čínu jako takovou. Měli totiž určité předsudky, které jim byly vyvráceny. Nyní je především od migrantů z Evropy slyšet názor, že Čína se musí zažít na vlastní oči. Ke změně názoru došlo u respondenta Mayanka, který pochází z Indie. Nejdříve si myslel, že se bez demokracie lidem žije špatně, protože nemají právo se vyjadřovat. Po příchodu do Číny však změnil názor:

„Myslel jsem, že bez demokracie se lidem těžko žije, ale Čína mi změnila moji mylnou představu. Možná někteří stále nemají rádi koncept jedné strany, ale mně se líbí, jak je krásně vidět, jakým směrem se ubírá pokrok Číny. A také se mi líbí nesmírná láska k zemi u všech občanů.“¹⁴⁴

Respondent Mayank nebyl jediný, který změnil pohled na Čínu díky své migraci. Další pozitivní změna smýšlení o Číně nastala u respondentky Veroniky, která byla pozitivně překvapena bezpečností v Číně:

„Docela mě překvapilo, jak je Čína bezpečná. U nás v rodině se báli, aby se mi tam něco nestalo anebo aby mi někdo něco neudělal. Prostě to brali jako takovou Asii, kde se často bojíte jít sám. Byla jsem tím opravdu sama překvapená, přece jenom nějaké předsudky jsem měla. Nyní je Čína u mě brána jako ta nejbezpečnější země na světě.“¹⁴⁵

---

¹⁴² Respondent Nilesh.

¹⁴³ Respondent Hemal.

¹⁴⁴ Respondent Mayank.

¹⁴⁵ Respondentka Veronika.

S názorem na bezpečnost v Číně se ztotožnili všichni respondenti, neboť bezpečnost v Číně velmi dobře funguje téměř na všech místech. To dosvědčuje dále respondentka Debi, která vnímala bezpečnost na každém kroku:

„Čína je velmi bezpečná, protože všude jste kontrolován. Do budovy vlakového nádraží lze vstoupit pouze po předložení vstupenky a cestovního pasu, při vstupu do metra probíhá bezpečnostní kontrola a všeobecně v Číně jsem neviděla žádné násilí.“¹⁴⁶

Nejenomže se některým migrantům změnil pohled na Čínu, ale dokonce získali v Číně pocit domova, a to zejména respondenti z Evropy. Jedním z nich je Alexander:

„Docela mě samotného překvapilo, že jsem si tu vytvořil domov. Nyní jezdím do Finska jen na návštěvu, domov mám totiž v Číně.“¹⁴⁷

Mezinárodní migranti považují za pozitivní dopad i svá splněná očekávání, jako je získané vzdělání, kvůli kterému tam někteří odcházeli, anebo že se někdo dokázal naučit čínský jazyk. Na základě odloučení od rodiny pocítují migranti, že se stali více samostatní. Pákistánci a Indové si cení i toho, že kvůli bariéře v jídle se naučili sami vařit. Migranti z Indie, kteří odešli do Číny za prací, pokládají dále za pozitivní dopad větší finanční podpoření své rodiny, neboť v Číně mají mnohem lepší plat než v Indii, takže mohou zabezpečit rodinu na dálku. Někteří (jako afričtí migranti) jsou navíc rádi za to, že se naučili vyrovnávat se se změnami, kterým v Číně čelili. Dokonce si většina migrantů nyní myslí, že po zkušenosti v Číně by zvládli žít kdekoli na světě.

Negativní dopady

Respondenti jsou si zejména vědomi pozitivních dopadů, kterých dosáhli díky své migraci. Existují však i negativa, která úzce souvisí s jejich migrací. Za hlavní negativní dopad v důsledku migrace považují afričtí migranti již zmíněnou diskriminaci. Jsou vystaveni společenskému strachu a psychickému nátlaku, který má negativní dopad na jejich zdraví. Afričtí migranti popisují pocity, jako jsou frustrace a následná deprese. I přesto se snaží čínskou společnost omlouvat a stále věří, že se to změní. Dále považují někteří mezinárodní migranti za negativní dopad na svoji osobnost dlouhé odloučení

---

¹⁴⁶ Respondentka Debi.

¹⁴⁷ Respondent Alexander.

od rodiny a opuštění domácího zázemí. Pociťují stesk po svém domově a kultuře, čímž jsou myšleny i jejich tradice a zvyky. Jedním z nich je právě respondent Moin. I přesto, že Moin bere přestěhování do Číny jako pozitivní zkušenost, vážou se s tím i negativní věci:

„Odejít z domova byla sice výzva, ale hodně se mi stýská. Zmeškal jsem už 4 roky rodinných setkání, oslav a radostí. Chybí mi rodina, naše tradiční jídlo a také naše velké muslimské festivaly. Těch věcí je o hodně víc.“¹⁴⁸

Stesk po rodině a domácím zázemí zažíval během své migrace téměř každý migrant. Obtíže byly dále spojeny s vytvářením „nového domova“. Za nejintenzivnější období, které mělo na migranty největší dopad, považují mezinárodní migranti první měsíce svého působení v Číně. Většina migrantů právě v tomto období procházela fázemi kulturního šoku. Za příčinu kulturního šoku migranti považují aspekty, jimiž jsou kulturní odlišnosti, jiný způsob chování a také nová pravidla společnosti. Toto období popisuje respondentka Veronika, u které se pocity na začátku hodně měnily:

„Samozřejmě, že když přijedete do Číny, tak je pro vás vše nové. To nějak člověk prostě očekává, že ten kulturní šok tam bude. Jen když jsem si myslela, že mě po měsíci už nemůže nic překvapit, tak to vždy přišlo.“¹⁴⁹

Migranti své počáteční stavy přisuzují především ke kulturnímu šoku, který si prožili. Na začátku migranti pociťovali nadšení či euforii, to se často rychle přeměnilo do frustrace. Respondenti tyto přeměny popisují jako velmi časté. Vždycky když u nich došlo k dalšímu odhodlání, tak se vraceli do fáze krize, tedy nečekaný zvrát. Když ale tuto fázi překonali, tak u migrantů docházelo k fázi přizpůsobení čili vyrovnání se s novým prostředím. I přesto, že to bylo velmi náročné období, tak oslovení migranti kulturní šok hodnotí jako posílení jejich osobnosti. I když je totiž změna prostředí a kultury nějakým způsobem zasáhla negativně, tak si stále snaží vzít z toho určitá pozitiva.

---

¹⁴⁸ Respondent Moin.

¹⁴⁹ Respondentka Veronika.

6. Diskuse výsledků

Čína je velmi rozmanitá země, která byla ale dlouhou dobu uzavřena zahraničnímu světu, z čehož vyplývá poměrně citlivý postoj Číny vůči příchozím mezinárodním migrantům. Čína totiž nebyla rozhodnuta, jaký postoj zaujme vůči migrantům, kteří chtěli v zemi žít. I přesto, že Čína začíná vytvářet nové a zjednodušené podmínky pro příchod mezinárodních migrantů, tak nejistota statusu cizinců uvnitř Číny stále přetrvává. To se odvíjí i na jejich tamním působení a následném začlenění do hostitelské společnosti.

Tato práce je úzce ztotožněna s výsledky předešlých výzkumníků, kteří ukazují integraci jako subjektivní záležitost. To znamená, že integrace nemá přísně lineární vývoj a u některých migrantů k začlenění nemusí ani dojít. Z práce je totiž patrné, že ne všichni mezinárodní migranti se dokážou integrovat do čínské společnosti. Za nejkritičtější období adaptace je považován ve většině případů první rok jejich participace v Číně. Studie navíc prokazuje rozdílnost ve schopnosti se integrovat, což se odvíjí od jejich původu a kultury. U migrantů z Evropy se projevilo úspěšné přizpůsobení a zároveň přijetí od hostitelské společnosti. U některých migrantů by se dalo říct, že se přímo asimilovali, neboť u nich byla prokázána spokojenost, dále významná interakce s čínskou společností, a dokonce vnímali Čínu jako svůj domov. Dostalo se jim navíc i umístění ze strany hostitelské společnosti. Úspěšnou integrací prošel migrant z Bangladéše, který se přizpůsobil jak čínské společnosti, tak se snažil udržovat si i svou vlastní kulturu. O integraci do čínské společnosti usilují migranti z Indie, Latinské Ameriky a Afriky, ale nejsou ve většině případů společností přijímáni. Respektují čínské společenské hodnoty a učí se jejich jazyk. Často se jim ale nedostane ani žádného umístění ve společnosti. Dochází tak ke vzájemnému neporozumění a zejména u migrantů z Afriky k výrazné diskriminaci od čínské společnosti. Migranti z Indie a z Latinské Ameriky popisují diskriminaci spíše ojedinělou. Pohybují se totiž v okruhu lidí, kteří si jich nakonec váží a s diskriminací se tak setkávají pouze náhodně. I přes určitá negativa tyto národnosti vyjadřují míru spokojenosti. Především migranti z Indie ukázali, že se dokážou přizpůsobit a respektovat pro ně úplně neznámou kulturu. Naopak migrant z Pákistánu nemá zájem o interakci s čínskou společností a udržuje si pouze svou kulturní identitu. To znamená, že se přímo separuje od hostitelské společnosti.

Při migraci do odlišné země migranti čelí kulturním rozdílům, které je značně ovlivňují. Tato studie souhlasí s již dosaženými výsledky předešlých autorů v aspektech, které říkají, že vnímání a pochopení kulturní rozmanitosti je pro integraci zásadní. Nezaručuje to však vždy úspěšné začlenění. Studie poukázala i na to, že migranti jsou si vědomi kulturních rozdílů. Tato práce však podrobně kategorizovala oblasti, ve kterých migranti vnímají odlišnosti. Jedná se konkrétně o oblast životního stylu a chování Číňanů, rovnoprávnost žen a mužů, gastronomii, vzdělávání a náboženství. Kulturní rozdíly navíc berou migranti jako samozřejmost, neboť podle nich je každá kultura jedinečná a má své hodnoty, které se odlišují od ostatních kultur. Během integrace migranti pozorují nejenom kulturní rozdílnost, ale i překážky, které jim znesnadňují dosáhnout úspěšné integrace. Respondenti v této studii vymezili za hlavní bariéru zejména jazyk, neboť kvůli neznalosti čínského jazyka nedochází k interakci s hostitelskou společností a následnému začlenění. Za další překážku považují migranti přístup ze strany čínské společnosti, který spočívá v rasové diskriminaci k „černým“ a „hnědým“ migrantům, a přístup státu, který má podle migrantů velice přísnou národnostní politiku při příjezdu cizinců do země. Často totiž pocítují, že nejsou přijímáni státem.

Migrace je navíc náročný proces, který má na jednotlivé migranty pozitivní i negativní vliv. Za pozitivní dopad oslovení migranti hodnotí větší otevřenost rozdílným kulturám, přizpůsobení nové společnosti a změnu pohledu na Čínu. Jako negativní dopad vnímají někteří migranti diskriminaci a dlouhodobé odloučení od rodiny a domácího zázemí. To dále souvisí s kulturním šokem, který prožívali během prvních měsíců své působnosti v Číně. Za příčiny kulturního šoku oslovení migranti v této studii považují příchod do nového prostředí spojený s kulturními odlišnostmi, s jiným způsobem chování a také s novými pravidly společnosti. Dá se ale říct, že i přes obtížné překonávání bariér a počátečních krizí oslovení migranti kulturní šok hodnotí jako posílení jejich osobnosti.

7. Závěr

Bakalářská práce se věnovala v obecné rovině integraci do nové společnosti, kterou sledovala na konkrétním příkladu mezinárodních migrantů participujících v Číně. Hlavním těžištěm pro sběr dat bylo zúčastněné pozorování, které probíhalo od září 2018 až do července 2019 ve městě Chengdu.

Práce byla rozdělena na několik hlavních částí a kapitol. Po vytyčeném cíli práce a popsání metodologii, byl představen dosavadní stav bádání sledovaného problému. Následovala teoretická část práce, ve které došlo k vymezení pojmů migrace a její typologie, integrace a adaptace, s čímž úzce souvisí kulturní šok a odlišnosti kultur. Praktická část práce se zaměřila na vnitřní rozmanitost Číny, kde bylo poukázáno na kulturní diverzitu spočívající v etnických skupinách. Dále byl sledován současný stav migrace do Číny a zároveň došlo ke zhodnocení podmínek pro příchozí mezinárodní migranty. Práce si dala za hlavní cíl u mezinárodních migrantů zjistit jejich schopnost integrace do čínské společnosti. V této části byl zhodnocen průběh integrace mezinárodních migrantů, jejich povědomí o kulturní odlišnosti. Dále bylo odhaleno, jakým bariérám čelí během své migrace a v neposlední řadě jaké dopady mělo jejich migrace na ně samotné.

Tato práce tak předložila jedinečný náhled na život mezinárodních migrantů v Číně. Bylo zde poukázáno na složitý proces integrace migrantů v Číně, který značí navíc individuální charakter. U každého totiž docházelo k jinému průběhu integrace. Téměř u všech migrantů však došlo ke značnému překonání kulturních hranic, neboť se dokázali přenést přes všechny překážky, kterým během své participace v Číně čelili.

Data získaná na základě polostrukturovaných rozhovorů odpovídají poznatkům získaným ze zúčastněného pozorování. Analýza zjištěných dat v návaznosti na vlastní pozorování a ze zkušeností mezinárodních migrantů hodnotí jako nejdůležitější aspekty pro úspěšné začlenění migrantů znalost čínského jazyka a změnu národnostní politiky v Číně vůči cizincům. Mělo by se navíc vzájemně zvýšit mezikulturní povědomí. Pouze tak dojde k úspěšné integraci migrantů do hostitelské společnosti.

8. Seznam literatury

- AWAN, Zamir Ahmed. *China-Pakistan: A journey of friendship (1950-2020)* [online]. Global Times, 2020. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.globaltimes.cn/content/1189007.shtml>
- BAŠTECKÁ, Bohumila. *Psychosociální krizová spolupráce*. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 9788024741956.
- BERNARD, Josef a Renáta MIKEŠOVÁ. The Socio-cultural Integration of Immigrants: In Between Temporary Migration and Permanent Settlement. *Czech Sociological Review* [online]. 2014, **50**(4), 521-546 [cit. 2021-02-16]. ISSN 00380288. Dostupné z: doi:10.13060/00380288.2014.50.4.107
- BERNHARD, Isabel. *China Is Expanding Its Foreign Policy Vision. Is Latin America Ready?* [online]. The Diplomat, 2021. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://thediplomat.com/2021/01/china-is-expanding-its-foreign-policy-vision-is-latin-america-ready/>
- BERRY, J. W. Acculturation and Adaptation in a New Society. *International Migration* [online]. 1992, **30**, 69-85 [cit. 2020-12-28]. ISSN 00207985. Dostupné z: doi:10.1111/j.1468-2435.1992.tb00776.x
- BHUGRA, D. Migration, distress and cultural identity. *British Medical Bulletin* [online]. 2004, **69**(1), 129-141 [cit. 2021-03-06]. ISSN 1471-8391. Dostupné z: doi:10.1093/bmb/ldh007
- BILLIKOPF, Gregorio. *Party-Directed Mediation: Helping Others Resolve Differences*. University of California, 2009. ISBN 9780615246338.
- CLARKE, Janice. Student centred teaching methods in a Chinese setting. *Nurse Education Today* [online]. 2010, **30**(1), 15-19 [cit. 2021-03-04]. ISSN 02606917. Dostupné z: doi:10.1016/j.nedt.2009.05.009
- ELLIS, Mark a Gunnar ALMGREN. Local Contexts of Immigrant and Second-Generation Integration in the United States. *Journal of Ethnic and Migration Studies* [online]. 2009, **35**(7), 1059-1076 [cit. 2021-02-18]. ISSN 1369-183X. Dostupné z: doi:10.1080/13691830903006119
- FRANC, Aleš. *Soudobé poznatky a teoretické přístupy k migraci* [online]. Metodický portál RVP, 2010. [cit. 2021-02-13]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/g/9445/SOUDOBÉ-POZNATKY-A-TEORETICKE-PRISTUPY-K-MIGRACI.html/>
- FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Bohouš a Dáša: Tváří v tvář migraci*. Ilustroval Karel JERIE. Praha: Člověk v tísni, 2015. ISBN 978-80-87456-75-0.
- FRITZOVÁ, Marie. Zúčastněné pozorování a rozhovor v terénní praxi. *AntropoWebzin* [online]. 2016, č. 3-4. [cit. 2021-02-16]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/234>
- GUO, Rongxing. China Ethnic Statistical Yearbook 2020 [online]. Cham: Springer International Publishing, 2020 [cit. 2021-02-21]. ISBN 978-3-030-49023-2. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-030-49024-9
- HALL, Brian J, Wen CHEN, Carl LATKIN, Li LING a Joseph D TUCKER. Africans in south China face social and health barriers. *The Lancet* [online]. 2014, **383**(9925), 1291-1292 [cit. 2021-03-03]. ISSN 01406736. Dostupné z: doi:10.1016/S0140-6736(14)60637-1

- HECKMANN, Friedrich a Wolfgang BOSSWICK. Integration of migrants: Contribution of local and regional authorities [online]. *European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions*, 2006, [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/297802930_Integration_of_Migrants_Contribution_of_Local_and_Regional_Authorities
- HENIG, David. Migrace. *AntropoWebzin* [online]. 2007, č. 2-3, s. 35-41. [cit. 2021-02-15]. ISSN 1801-8807. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/cs/migrace>
- HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. Praha: Rybka, 2001. ISBN 9788086182490.
- HUSSAIN, Mudassir a Hong SHEN. A Study on Academic Adaptation of International Students in China. *Higher Education Studies* [online]. 2019, **9**(4) [cit. 2020-12-31]. ISSN 1925-475X. Dostupné z: doi:10.5539/hes.v9n4p80
- CHEN, Yu-Wen a Yufan HAO. Czech perceptions of the rise of China: a survey among university students. *Asia Europe Journal* [online]. 2020, **18**(1), 157-175 [cit. 2021-03-03]. ISSN 1610-2932. Dostupné z: doi:10.1007/s10308-019-00542-6
- CHIANG, Shiao-Yun. Cultural Adaptation as a Sense-Making Experience: International Students in China. *Journal of International Migration and Integration* [online]. 2015, **16**(2), 397-413 [cit. 2020-12-09]. ISSN 1488-3473. Dostupné z: doi:10.1007/s12134-014-0346-4
- CHINA NATIONAL PEOPLE'S CONGRESS. *Zhonghua renmin gongheguo guoji fa* [Zákon o státní příslušnosti Čínské lidové republiky] [online]. The National People's Congress of the People's Republic of China, 1980. [cit. 2020-12-08]. Dostupné z: http://www.npc.gov.cn/wxzl/gongbao/2000-12/11/content_5004393.htm?fbclid=IwAR2BYvFUZn95k2vemcFPuZ_F1T_OW6V8JmfbXV3HStI5iV55OGoqLC39Eic
- China's diversity in maps* [online]. The Apricity, 2015. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.theapricity.com/forum/showthread.php?167851-China-s-diversity-in-maps>
- India-China dispute: The border row explained in 400 words* [online]. BBC News, 2021. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-53062484>
- Individualism in China: TV Case Study* [online]. UKEssays, 2018. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.ukessays.com/essays/anthropology/super-girl.php>
- JIANG, Qinxu, Mantak YUEN a Hugo HORTA. Factors Influencing Life Satisfaction of International Students in Mainland China. *International Journal for the Advancement of Counselling* [online]. 2020, **42**(4), 393-413 [cit. 2021-03-05]. ISSN 0165-0653. Dostupné z: doi:10.1007/s10447-020-09409-7
- JOY, Simy a David A. KOLB. Are there cultural differences in learning style? *International Journal of Intercultural Relations* [online]. 2009, **33**(1), 69-85 [cit. 2021-02-17]. ISSN 01471767. Dostupné z: doi:10.1016/j.ijintrel.2008.11.002
- KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2005. ISBN 80-245-0859-1.
- Kultura a kulturní rozdíly* [online]. Czechkid, 2007. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <http://www.czechkid.cz/si1140.html>
- KUTNOHORSKÁ, Jana. *Multikulturní ošetřovatelství pro praxi*. Praha: Grada, 2013. Sestra (Grada). ISBN 9788024744131.
- LASSETTER, Jane H. a Lynn C. CALLISTER. The Impact of Migration on the Health of Voluntary Migrants in Western Societies. *Journal of Transcultural Nursing*

- [online]. 2008, **20**(1), 93-104 [cit. 2020-12-30]. ISSN 1043-6596. Dostupné z: doi:10.1177/1043659608325841
- LEHMANN, Angela a Pauline LEONARD. *Destination China Immigration to China in the Post-Reform Era: Immigration to China in the Post-Reform Era*. New York: Palgrave Macmillan US, 2019. ISBN 978-1-137-55710-0.
- LENG, Sidney. *What is China's 2020 census, and why is it important?* [online]. South China Morning Post, 2020. [cit. 2021-03-12]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3104873/chinas-population-census-what-it-and-why-it-important>
- LI, Xuemei. International Students in China: Cross-Cultural Interaction, Integration, and Identity Construction. *Journal of Language, Identity & Education* [online]. 2015, **14**(4), 237-254 [cit. 2020-12-13]. ISSN 1534-8458. Dostupné z: doi:10.1080/15348458.2015.1070573
- MAJEROVÁ, Věra a Emerich MAJER. *Kvalitativní metody v sociologii venkova a zemědělství*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2005. ISBN 80-213-0507-X.
- Mandarin and Chinese Dialects* [online]. China Highlights, 2021. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.chinahighlights.com/travelguide/chinese-language/chinas-languages.htm>
- MINISTRY OF EDUCATION. *Statistical report on international student in China for 2018* [online]. China: Ministry of Education, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: http://en.moe.gov.cn/documents/reports/201904/t20190418_378692.html
- NATIONAL BUREAU OF STATISTICS. *2010 Nian di liu ci quanquo renkou pucha jieshou pucha dengji di gangao tai jumin he waiji renyuan zhuyao shuju* [Hlavní údaje obyvatel Hongkongu, Macaa a Tchaj-wanu a cizinců registrovaných v šestém národním sčítání lidu v roce 2010] [online]. National Bureau of Statistics, 2011. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: http://www.stats.gov.cn/tjsj/tjgb/rkpcgb/qgrkpcgb/201104/t20110429_30329.html
- NATIONAL IMMIGRATION ADMINISTRATION [NIA]. *2013 Nian chu rujing bianfang jiancha jiguan jiancha zonghe tongji shuju* [Komplexní statistické údaje o inspekcích hraničních inspekčních agentur v roce 2013] [online]. National Immigration Administration, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.nia.gov.cn/n741440/n741567/c1176316/content.html>
- NATIONAL IMMIGRATION ADMINISTRATION [NIA]. *2019 Nian chu rujing renyuan da 6.7 Yi renci*. [V roce 2019 bylo 670 milionů cestujících na vstupu a výstupu] [online]. National Immigration Administration, 2020. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.nia.gov.cn/n741440/n741567/c1199336/content.html>
- NIESSEN, Jan a Yongmi SCHIBEL. *Příručka o integraci: pro tvůrce politik a odborníky z praxe*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2005. ISBN 80-86878-24-4.
- "Only Men Need Apply" Gender Discrimination in Job Advertisements in China* [online]. Brian Stauffer for Human Rights Watch, 2018. [cit. 2021-03-01]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/report/2018/04/23/only-men-need-apply/gender-discrimination-job-advertisements-china#>
- OSTROWSKI, Pierre a Gwen PENNER. *It's All Chinese To Me: An Overview of Chinese Culture, Travel & Etiquette in China*. Tuttle Publishing, 2018. ISBN 978-0-8048-4917-3
- PALÁT, Milan. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: KEY Publishing, 2014. ISBN: 978-80-7418-228-0.

- PIEKE, Frank N. How immigration is shaping Chinese society. *MERICs China monitor* [online]. 2019. [cit. 2021-02-28]. ISSN: 2509-3843. Dostupné z: <https://merics.org/en/report/how-immigration-shaping-chinese-society>
- PORSCHÉ, Světlana. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. ISBN 978-80-7394-751-4.
- QUADER, Shams Bin. *Cultural policy and national identity* [online]. The Daily Star, 2007. [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.thedailystar.net/news-detail-12888>
- RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, Robert TRBOLA a Ondřej HOFÍREK. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-077-3.
- REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. Sociologie (Grada). ISBN 978-80-247-3006-6.
- SCROOPE, Chara a Nina EVASON. *Chinese culture* [online]. Cultural Atlas, 2017. [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://culturalatlas.sbs.com.au/chinese-culture/chinese-culture-references#chinese-culture-references>
- SCHNELL, Jim. Understanding "Culture Shock" As a Bioscience Phenomenon within Intelligence Gathering. *Current Trends in Biomedical Engineering & Biosciences* [online]. 2018, **13**(2) [cit. 2021-01-02]. ISSN 25721151. Dostupné z: doi:10.19080/CTBEB.2018.12.555857
- Slovníček pojmů* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>
- XUE, Rong. *Chinese culture: A Course Book*. Nanjing: University Press, 2014. ISBN 978-7-305-13380-0.
- ZAJAC, C. Barriers to Cultural and Organizational Integration in International Holding Groups - Nature, Scope and Remedial Measures. *Journal of Intercultural Management* [online]. 2009, **1**, 50-58 [cit. 2020-12-28]. Dostupné z: <https://www.semanticscholar.org/paper/Barriers-to-Cultural-and-Organizational-Integration-Zaj%20C4%85c/eba7615626d066ee00398a74771acaa888dff80e#paper-header>
- Zhongguo yi chengwei xin de guoji yimin mudi de* [Čína se stala novou mezinárodní imigrační destinací] [online]. Xinhuanet, 2016. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: http://www.xinhuanet.com/world/2016-03/29/c_128843975.htm
- ZHOU, Hong, ed. China-EU Relations [online]. Singapore: Springer Singapore, 2017, s. 201-226 [cit. 2021-03-02]. *Research Series on the Chinese Dream and China's Development Path*. ISBN 978-981-10-1144-3. Dostupné z: doi:10.1007/978-981-10-1145-0_11
- ZHUANG, Pinghui. *China relaxes immigration rules to attract and retain more highly skilled overseas talents* [online]. South China Morning Post, 2019. [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/news/china/society/article/3019034/china-relaxes-immigration-rules-attract-and-retain-more-highly>
- ZOU, Xi a Huajian CAI. *Charting China's Rising Individualism in Names, Songs, and Attitudes* [online]. Harvard Business Review, 2016. [cit. 2021-02-21]. Dostupné z: <https://hbr.org/2016/03/charting-chinas-rising-individualism-in-names-songs-and-attitudes>

9. Přílohy

Název etnika	Čínský název	Název v Pinyin	Ostatní názvy	Podíl populace (%)
Achang	阿昌族	Āchāng Zú		0.0030
Bai	白族	Bái Zú		0.1451
Baonan	保安族	Bǎo'ān Zú	Bao'an, Bonan	0.0015
Blang	布朗族	Bùlǎng Zú	Bulang	0.0090
Bouyei	布依族	Bùyī Zú	Buyi, Buoyei, Buoyi	0.2153
Dai	傣族	Dǎi Zú		0.0946
Daur	达斡尔族	Dáwò'ěr Zú		0.0099
Deang	德昂族	Dé'áng Zú	Benglong	0.0015
Derung	独龙族	Dúlóng Zú	Drung, Dulong	0.0005
Dong	侗族	Dòng Zú		0.2161
Dongxiang	东乡族	Dōngxiāng Zú		0.0466
Ewenki	鄂温克族	Ēwēnkè Zú		0.0023
Gaoshan	高山族	Gāoshān Zú	Taiwan aborigines	0.0003
Gelao	仡佬族	Gēlǎo Zú	Gelo	0.0413
Han	汉族	Hàn Zú		91.6474
Hani	哈尼族	Hānī Zú	Akha	0.1246
Hezhen	赫哲族	Hèzhé Zú	Hezhe	0.0004
Hui	回族	Huí Zú		0.7943
Jing	京族	Jīng Zú	Gin	0.0021
Jingpo	景颇族	Jǐngpō Zú		0.0111
Jino	基诺族	Jīnuò Zú	Juno	0.0017
Kazak	哈萨克族	Hāsàkè Zú	Kazakh	0.1097
Kirgiz	柯尔克孜族	Kē'ěrkèzī Zú		0.0140
Korean	朝鲜族	Cháoxiǎn Zú		0.1374
Lahu	拉祜族	Lāhù Zú		0.0365
Lhoba	珞巴族	Luóbā Zú	Luoba	0.0003
Li	黎族	Lí Zú		0.1098
Lisu	傈僳族	Lìsù Zú		0.0527
Manchu	满族	Mǎn Zú	Man	0.7794
Maonan	毛南族	Máonán Zú		0.0076
Miao	苗族	Miào Zú	Hmong, Xiong, Hmu	0.7072
Monba	门巴族	Ménbā Zú	Menba	0.0008
Mongol	蒙古族	Měnggǔ Zú	Mongolian	0.4488
Mulao	仡佬族	Mùlǎo Zú	Mulam	0.0162
Naxi	纳西族	Nàxī Zú	Nakhi	0.0245
Nu	怒族	Nù Zú		0.0028
Oroqen	鄂伦春族	Ēlúnchūn Zú	Oroqin	0.0006
Pumi	普米族	Pǔmǐ Zú	Primi	0.0032
Qiang	羌族	Qiāng Zú		0.0232
Russian	俄罗斯族	Éluósī Zú		0.0012
Salar	撒拉族	Sālá Zú		0.0098
She	舍族	Shè Zú	Shanha	0.0532
Shui	水族	Shuǐ Zú		0.0309
Tajik	塔吉克族	Tǎjīkè Zú		0.0038
Tatar	塔塔尔族	Tǎtǎ'ěr Zú	Dada	0.0003
Tibetan	藏族	Zàng Zú	Zang	0.4713
Tu	土族	Tǔ Zú	Monguor	0.0217
Tujia	土家族	Tǔjiā Zú		0.6268
Uyghur	维吾尔族	Wéiwú'ěr Zú	Uigur	0.7555
Uzbek	乌孜别克族	Wūzībiéqè Zú	Ozbek	0.0008
Va	佤族	Wǎ Zú	Wa	0.0322
Xibe	锡伯族	Xībó Zú	Sibe	0.0143
Yao	瑶族	Yáo Zú		0.2098
Yi	彝族	Yì Zú		0.6538
Yugur	裕固族	Yùgù Zú	Yugu	0.0011
Zhuang	壮族	Zhuàng Zú		1.2700

Příloha 1 – Etnické skupiny v Číně¹⁵⁰

¹⁵⁰ GUO, Rongxing. China Ethnic Statistical Yearbook 2020 [online]. Cham: Springer International Publishing, 2020 [cit. 2021-02-21]. ISBN 978-3-030-49023-2. Dostupné z: doi:10.1007/978-3-030-49024-9